

Vad är viktigt för barn/ungdomar?

En studie av 10-18-åringar

Stig Elofsson

Abstrakt

Syftet med den här rapporten är att – utifrån deras egna ställningstaganden – få en bild av hur viktigt barn/ungdomar tycker det är med hälsa, relationer till kamrater och föräldrar, att prestera i skola och på fritiden.

Materialet till rapporten har hämtats från slumpmässiga undersökningar som genomförts inom projektet *Ung livsstil* i en rad olika kommuner från 2003 och framåt. I dessa har elever i mellan- och högstadiet samt gymnasiet under skoltid fått besvara en enkät. Underlaget för urvalet är i samtliga fall alla elever i kommunen från såväl kommunala som fristående skolor. I flera av kommunerna har upprepade studier gjorts vid olika tillfällen, vilket ger en möjlighet att studera om det skett förändringar över tid. Sammanlagt innefattar materialet nästan 36 000 elever.

Underlaget till rapporten har hämtas från frågan ”Hur viktigt är följande för dig?” med svarsalternativen Inte alls viktigt, Inte så viktigt, Ganska viktigt, Mycket viktigt. Vilka alternativ som barnen/ungdomarna får ta ställning till varierar till viss del mellan olika undersökningar. Vid analysen av svaren har jag koncentrerat mig till andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga, för att få en mer precis uppfattning av hur centrala sv olika perspektiven är för barnen/ungdomarna.

I det inledande avsnittet ”Vad är viktigt?” studeras hur många barn/ungdomar – uppdelat efter kön och skolstadium – som anger att olika saker är mycket viktiga. Analysen av den genomsnittliga andelen som angett att olika saker är mycket viktiga visar att rangordningen av olika alternativ är mycket likartad oberoende av kön och ålder. Högst upp kommer att vara en bra kompis och att ha 1-2 goda vänner. Efter detta kommer att vara frisk, att vara stöd för kompisar och att vara bra i skolan. I en tredje grupp kommer att ha många kompisar samt att föräldrarna har tid att prata med en. Längre ner kommer så att föräldrar har tid att göra saker med en, att man är bra i någon idrott och i de båda högre stadierna att ha en partner. Det som blir minst viktigt är att vara bra i musik respektive i dans. Resultaten tyder på att det inte skett några mer systematiska förändringar över tid.

Bakom detta likartade mönster döljer sig dock tydliga köns- och åldersskillnader. Fler bland tjejerna tycker det är mycket viktigt att vara bra kompis, att vara stöd till kompisar, att föräldrar har tid att prata respektive göra saker med barnet samt att vara bra i dans. För att ha 1-2 goda vänner, att vara frisk samt att vara bra i skolan är könsskillnaderna små i mellanstadiet medan tjejer lägger större vikt vid detta på de båda högre stadierna. Endast i två fall gäller, oberoende av ålder, fler killar tycker att det är viktigare att ha många kompisar samt att vara bra i någon idrott. Till detta skall läggas att fler bland killarna i de två högre stadierna anger att det är mycket viktigt att ha en partner samt att det är fler killar som tycker det är mycket viktigt att vara vältränad på de båda lägre stadierna. Speciellt om vi ser till de fall som tjejer uppger som viktigare gäller ofta att könsskillnaderna ökar med ökad ålder.

Förord

Ung livsstil är ett forsknings- och utvärderingsprojekt som studerar ungas levnadsvanor och livsvillkor inom en rad områden samt preferenser inom fritid och kultur. Projektet är ett samarbete mellan ett femtontal kommuner i Sverige och institutionen för socialt arbete (Stig Elofsson) vid Stockholms universitet. Forskningsprojektet startade 1984 vid sociologiska institutionen på Stockholms universitet för att undersöka barns/ungdomars fritidsvanor och preferenser inom fritid. Sedan studien 2004/2005 i Stockholm har perspektivet vidgats och strävat efter att mer utförligt kunna beskriva och analysera barns/ungdomars livsvillkor. I första hand står dock fortfarande deras situation och preferenser på fritidsområdet i centrum för våra studier. Sedan år 2000 genomförs studier inom Ung livsstil också i grund- och gymnasieskolan.

Ett stort tack går till alla de barn/ungdomar som besvarat enkäterna och gett en beskrivning av era livsvillkor och önskningar. Detta ger ett viktigt underlag för att politiker skall kunna utforma en politik för barn- och ungdomar. Ett stort tack också till de personer i medverkande kommuner som genomfört fältarbetet samt kodning av enkäterna! Utan er hade inte studierna gått att genomföra i den nuvarande omfattningen.

Olika rapporter inom ung livsstil finns att ladda ned gratis på www.unglivstil.org

Ung livsstil finns även på Facebook! Följ forskningsprojektet för att se de senaste resultaten www.facebook.com/unglivstil

Stockholm i oktober 2019

Stig Elofsson

Fil. Dr i statistik och docent i socialt arbete

E-post stigelofsson@bredband.net

C författaren

Innehållsförteckning

Vad är viktigt för barn/ungdomar?	1
Abstrakt	2
Förord	3
Innehållsförteckning	4
Inledning	1
Syfte	2
Material och metod	3
Genomförande	3
Hur viktiga är olika saker?	4
Statistisk metod	4
Vad är viktigt?	5
Hur viktiga är olika saker?	9
Att vara frisk, att leva hälsosamt	9
Kroppsuppfattning	11
Relation till kamrater	13
Föräldrarnas betydelse	20
Att bli respekterad, tagen på allvar	23
Att ha en partner	23
Att vara bra i skolan	24
Vara duktig på fritiden	26
Påverka samhället	30
Åka på utlandssemester	31
Att vara med i olika communities	32
Sammanfattning	34
Referenser	36
Bilaga	37
Att vara frisk	39
Att leva hälsosamt	40
Att ha en vältränad kropp	41
Att ha kläder som är inne	42
Vara bra kompis	43
Ha 1-2 goda vänner	44
Vara stöd till kompisar	45
Ha många kompisar	46
Att festa med kompisar	47

Föräldrar har tid att prata	48
Föräldrar tid att göra saker	49
Föräldrar tid för mig	50
Bli respekterad, tagen på allvar.....	50
Ha partner	51
Vara bra i skolan.....	52
Vara bra i idrott	53
Vara bra i musik.....	54
Vara bra i dans.....	55
Att påverka samhället	56
Att åka på semester utomlands	57
Att delta i instagram, facebook	58

Inledning

Det talas och skrivs mycket om vad som är viktigt för ungdomar – många gånger ur ett vuxenperspektiv. I detta kan man se två aspekter. Det ena handlar om vad man – från ett vuxenperspektiv – tycker är viktigt för att de skall få en bra framtid. Det andra handlar om föreställning kring vad ungdomar själva tycker är viktigt. Både nu och tidigare handlar dessa föreställningar ofta om negativa saker, sådana prioriteringar som man inte tycker är bra. Det finns självklart också material där ungdomar själva får uttrycka sina egna prioriteringar men min upplevelse är att detta är mer begränsat. En litteraturgenomgång ger inget utfall – om man söker efter en mer total bild – däremot finns det en del data kring vad ungdomar tycker är viktigt i skolan och på en framtida arbetsmarknad¹. Det finns också data kring hur man vill bo när man blir vuxen. Men när det gäller hur man prioriterar och hur viktigt man tycker det är med olika saker i det nuvarande livet tycks underlaget vara mer begränsat om vi ser till en totalbild.

Ser vi till vuxenperspektivet kommer ofta hur viktigt det är att ungdomarna satsar på utbildning upp. En annan aspekt som också ofta betonas är vikten av fysisk aktivitet, speciellt med tanke på bristande fysisk aktivitet och övervikt bland barn och ungdomar. Dessa saker är något som barn/ungdomar bör tycka skall vara viktigt. Frågan är hur viktigt ungdomarna själva tycker detta är och hur det konkurrerar med andra – för ungdomar – viktiga saker.

För att få en mer övergripande bild av ungdomarnas prioriteringar vill jag i den här rapporten studera barns/ungdomars svar på frågan kring hur viktigt olika saker är för dem själva. I frågan finns ett antal saker de skall ta ställning till. För att strukturera svaren har jag sammanfattat dessa i följande fem perspektiv som innefattar alternativ som finns med i flertalet av undersökningarna

1. Att vara duktig – bra i skolan, bra i någon idrott, dans, musik
2. Hälsa – att vara frisk
3. Relationer – att vara bra kompis, att ha 1-2 goda vänner, att ha många kompisar, festa med kompisar, att föräldrar har tid att prata respektive göra saker tillsammans med barnet.
4. Utseende – att ha kläder som är inne, vältränad kropp
5. Påverka i samhället

Materialet för rapporten har hämtats från enkätundersökningar som genomfördes bland mellan- och högstadiesamt gymnasieelever från en rad studier som genomförts inom projektet *Ung livsstil* i samarbete med olika kommuner från 2003 och framåt. Urvalet till dessa studier är ett slumpmässigt urval av samtliga elever – både i kommunala och fristående skolor – inom respektive kommun². I gymnasiet har urvalet stratifierats utifrån en uppdelning mellan studie- och yrkesförberedande linjer för att få likartad representation från bägge dessa grupper. De slumpmässiga urvalen innebär att resultaten ger en representativ bild av barns/ungdomars ställningstagande i de olika kommunerna separat. Då urvalet av kommuner är ett tillgänglighetsurval gäller denna representativitet dock ej för landet i sin helhet. För många av alternativen gäller dock att dessa ingår i enkäter från flera kommuner av sinsemellan olika social karaktär. Tillsammans med faktumet att den sociala bakgrunden även kan variera avsevärt inom kommunerna kan vi dock förvänta oss att resultaten ger en god bild av ställningstagandet bland svenska elever på olika skolstadier. I de fall där svarsalternativen endast finns med i ett mer

¹ Se Elofsson **Vad tror gymnasieelever att de kommer att göra efter examen?**

² I några mindre kommuner har totalundersökningar gjorts.

begränsat antal kommuner bör generaliserbarheten behandlas mer försiktigt. Sammantaget bygger rapporten på svar från 35 881 elever i mellan- och högstadiet samt gymnasiet.

Syfte

Syftet med rapporten är att ge en bild av vad barn/ungdomar i åldersgruppen 10-18 år tycker är viktigt i deras liv samt studera hur detta varierar efter kön och ålder.

Material och metod

Genomförande

Eleverna har fyllt i enkäterna under lektionstid i skolan. Vid varje undersökningstillfälle har en anställd från fritids- eller någon annan förvaltning eller personer från *Ung livsstil* varit närvarande i klassen när enkäten fylldes i. Den ansvarige har också vid de flesta tillfällena introducerat enkäten för eleverna och samlat in dessa efter att de fyllts i. Har eleverna haft frågor eller svårigheter vid ifyllandet av enkäten har denne och läraren hjälpt till.

Det aktuella urvalet av kommuner ingår bland dem som genomfört undersökningar inom projektet *Ung livsstil* och innefattar en rad kommuner som skiljer sig avsevärt om vi ser till fördelningen när det gäller familjens socioekonomiska bakgrund och andel invandrarungdomar. I studien ingår alltså högstatuskommuner³ där mer än hälften av eleverna kommer från familjer med hög eller ganska hög ställning och där man har få elever med utländsk bakgrund. Som motpol till dessa finns kommunområden där många av eleverna kommer från familjer med låg eller ganska låg socioekonomisk ställning och många har utländsk bakgrund⁴. Förhoppningsvis ger detta en bredd som kan ge en för Sverige relevant bild. Det externa bortfallet, som innefattar elever vilka var frånvarande vid den aktuella lektionen, varierar något mellan de olika undersökningarna men uppgår i genomsnitt till cirka 10 % på mellanstadiet, 15 % på högstadiet och 20 % på gymnasiet.

I tabell 1 redovisas antalet elever som deltagit i de olika undersökningarna som utgör materialet för rapporten, sammanlagt ingår 35 881 elever.

³ t ex Lidingö och Täby

⁴ Som exempel kan man ta gruppen högstadieelever från lågstatusområden som studerats i rapporten "Ungas livsstil i låg- och högstatus områden". I rapporten har material hämtats från undersökningar genomförda i åtta kommuner under perioden 2008-2013. Gruppen ungdomar från lågstatusområden innefattar cirka 1500 elever. Ungefär hälften av dessa kommer från familjer med låg eller ganska låg socioekonomisk ställning och nästan 60 procent har utländsk bakgrund med bägge föräldrarna födda utanför Sverige (första eller andra generationens invandrare). Mer än en femtedel är första generationens invandrare, d v s födda utanför Sverige. För närmare detaljer, se Elofsson m fl, 2014.

Tabell 1. Undersökningsgrupp. Antal elever efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Stad/undersökningsår	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	P	F	P	F	P	F
Askersund, 2019			135	151		
Heby, 2019			162	148		
Huddinge, 2009	438	463	381	389	432	332
Huddinge, 2015	452	401			744	508
Jönköping, 2003			579	523	351	328
Jönköping, 2006			634	609	506	453
Jönköping, 2009			551	574	551	503
Jönköping, 2012	375	335	542	567	425	453
Jönköping, 2015	438	414	608	589	586	536
Jönköping 2018	406	439	597	617	514	620
Kalmar, 2013			506	492		
Knivsta, 2019			283	331		
Lidingö, 2003			246	248		
Lidingö, 2007			306	272	238	238
Lidingö, 2011			301	248	309	244
Malmö, 2015			1012	1047		
Malmö, 2019			1078	1159		
Norrköping, 2008			610	568	334	328
Täby, 2013	351	323	290	354	563	527
Täby, 2018	378	353	400	358		
Vallentuna, 2015			243	257	137	63
Värmdö, 2019			281	246		
Totalt	2838	2728	9745	9747	5690	5133

Hur viktiga är olika saker?

Eleverna har i enkäten fått besvara frågan *Hur viktigt är följande för dig?* med svarsalternativen Inte alls viktigt, Inte så viktigt, Ganska viktigt, Mycket viktigt. Bland de i frågan uppräknade alternativen ingår Att det går bra för mig i skolan, Att jag är frisk, Att leva hälsosamt, Att påverka samhället; Att jag har kläder och skor som är inne, Att mina föräldrar har tid att prata med mig, Att föräldrarna har tid att göra saker med mig, Att jag är bra på dansa, Att jag är bra i någon idrott, Att jag har många kompisar, Att jag är bra på något instrument eller att sjunga, Att festa med kompisar, Att mina kompisar tycker jag är en bra kompis, Att jag har en vältränad kropp, Att jag kan åka på utlandssemester, Att delta i olika communities.

Statistisk metod

Utgångspunkten för analyserna är de separata resultaten från de enskilda undersökningarna, speciellt inriktade mot andelen som uppger att olika saker är mycket viktiga. För att få en övergripande bild sammanfattas dessa resultat – uppdelat efter kön och ålder – genom att presentera median-, minimum- och maximumvärden. Valet av median för att beskriva den genomsnittliga bilden innebär att de olika undersökningarna – oberoende av omfattning – ges lika stor vikt, vilket bedöms ge en mer ”representativ” bild. I ett första avsnitt där syftet är inriktat mot att bilda av vad barnen och ungdomarna tycker är mer eller mindre viktigt inriktas analysen på att studera hur stor andel som angett att olika saker är mycket viktiga. I detta fall utgår analyserna från medianvärden beräknade från resultat i de aktuella studierna i de olika kommunerna. I en senare del av rapporten studeras de olika alternativen mer i detalj, dels genom att presentera resultat från de enskilda undersökningarna, dels genom att också behandla hur många som uppgett att olika saker inte alls är viktiga eller att de inte är särskilt viktiga.

Bearbetningen av data har gjorts i SPSS, version 21.

Vad är viktigt?

Analysen av resultaten utgår från andelen (%) som angett att respektive alternativ är mycket viktigt. Detta ger en bild av hur många som tycker att detta alternativ är centralt för dem, något som svaret ”ganska viktigt” inte markerar lika tydligt. I många fall – speciellt där en stor andel angett att detta är mycket viktigt – gäller att det stora flertalet av de övriga svarat att detta är ganska viktigt.

Alternativen som tas upp i frågan varierar en del mellan de olika undersökningarna. För att ge en mer övergripande bild har jag valt att ta med fjorton alternativ som ingår i många undersökningar. Några av de övriga alternativen som inte finns med i lika många undersökningar kommer att diskuteras i ett följande avsnitt där mer detaljerade uppgifter kring hur svaren varierar presenteras. De alternativ som behandlas i den översiktliga beskrivningen är

- Att vara frisk
- Att vara bra i skolan, duktig i någon idrott, i musik eller dans
- Att ha 1-2 goda vänner, att vara en bra kamrat, att vara stöd till kompisar, att ha många kompisar
- Att föräldrar har tid att prata respektive göra saker med mig
- Att ha kläder som är inne, att vara vältränad
- Att ha en partner (endast högstadiet och gymnasiet)

Den övergripande analys utgår från hur många som angett att dessa olika saker är mycket viktiga. Som bas används genomsnitt (medianvärde) för de kommuner där alternativet ingår som presenteras uppdelat efter kön och skolstadium. De olika alternativen presenteras med utgångspunkt från medianen för stor andel som angett att de olika sakerna från de aktuella undersökningarna i de olika kommunerna,

Tabell 2. Andel som anger att det är mycket viktigt med efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Viktigt med att	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Vara bra kompis	84	91	76	89	74	89
Ha 1- 2 riktiga vänner	89	91	80	87	75	89
Vara frisk	80	79	70	75	72	79
Stöd till kompisar	66	86	52	77	50	78
Bra i skolan	71	73	62	68	52	61
Många kompisar	68	59	50	43	44	26
Föräldrar tid prata	61	69	40	53	50	56
Föräldrar tid göra	58	65	34	44	24	36
Bra i drott	61	41	44	33	33	21
Vältränad kropp	42	27	42	34	31	32
Kläder som är inne	30	22	22	22	19	17
Ha partner			18	13	24	18
Bra musik/sjunga	13	18	14	12	13	7
Bra dansa	6	17	6	14	4	10

Det första som kan noteras är att rangordningen – om man ser till andelen som uppger att det är mycket viktigt med olika saker – är mycket likartad oberoende av kön och ålder. Det finns alltså en hög stabilitet när det gäller hur barnen/ungdomarna rangordnar betydelsen av olika saker. Högst upp kommer att vara en bra kompis och att ha 1-2 goda vänner, något som pekar på kamraternas stora betydelse. Efter detta kommer att vara frisk, att vara stöd för kompisar och

att vara bra i skolan. I en tredje grupp kommer att ha många kompisar samt att föräldrarna har tid att prata med en. Längre ner kommer så att föräldrar har tid att göra saker med en, att man är bra i någon idrott och i de båda högre stadierna att ha en partner. Det som blir minst viktigt är att vara bra i musik respektive i dans.

Men bakom detta likartade mönster döljer sig – om vi närmare studerar andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga - tydliga köns- och ålderskillnader. Om vi börjar med könsskillnader kan vi se att det är fler bland tjejer som tycker det är mycket viktigt att vara bra kompis, att vara stöd till kompisar, att föräldrar har tid att prata respektive göra saker med barnet samt att vara bra i dans (se diagram B.1 i bilagan). I några fall är könsskillnaderna små i mellanstadiet medan tjejer lägger större vikt vid detta på de båda högre stadierna. Detta gäller för att ha 1-2 goda vänner, att vara frisk samt att vara bra i skolan. Endast i två fall gäller oberoende av ålder att fler killar tycker något är viktigare, nämligen att ha många kompisar samt att vara bra i någon idrott. Till detta skall läggas att fler bland killarna i de två högre stadierna anger att det är mycket viktigt att ha en partner samt att det är fler killar som tycker det är mycket viktigt att vara vältränad på de båda lägre stadierna. I gymnasiet är det liten skillnad mellan killar och tjejer när det gäller detta. Speciellt om vi ser till de fall som tjejer uppger som viktigare gäller ofta att könsskillnaderna ökar med ökad ålder.

När det gäller förändringar över ålder är det mest övergripande mönstret att andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga minskar med ökad ålder. Detta pekar mot att ungdomar med ökad ålder tydligare preciserar vad som är viktigt. Betydelsen av olika saker tonas alltså ned med ökad ålder. Det finns dock tre fall – bland tjejerna – där åldersförändringarna är små. Detta gäller för att vara en bra kompis, att ha 1-2 goda vänner samt att vara frisk.

För att ge en mer översiktlig bild redovisas också dessa uppgifter i diagrammen 1-3 uppdelat efter skolstadium.

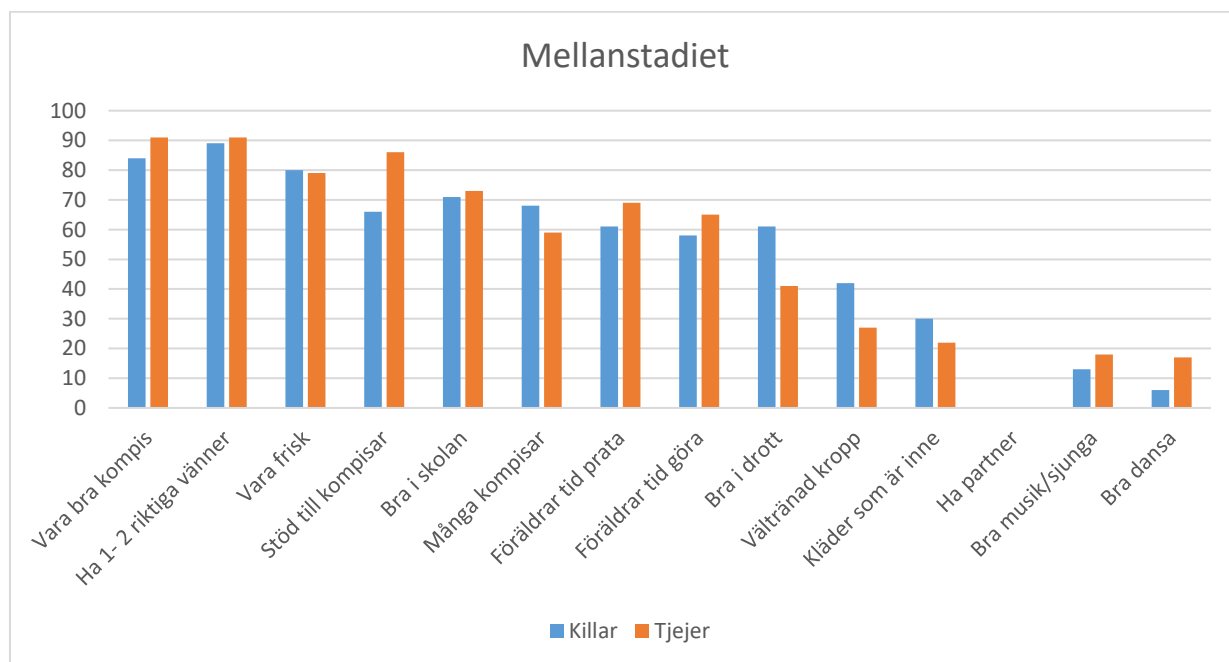

Diagram 1. Mellanstadiet. Andel (%) som tycker det är mycket viktigt. Medianvärden efter kön.

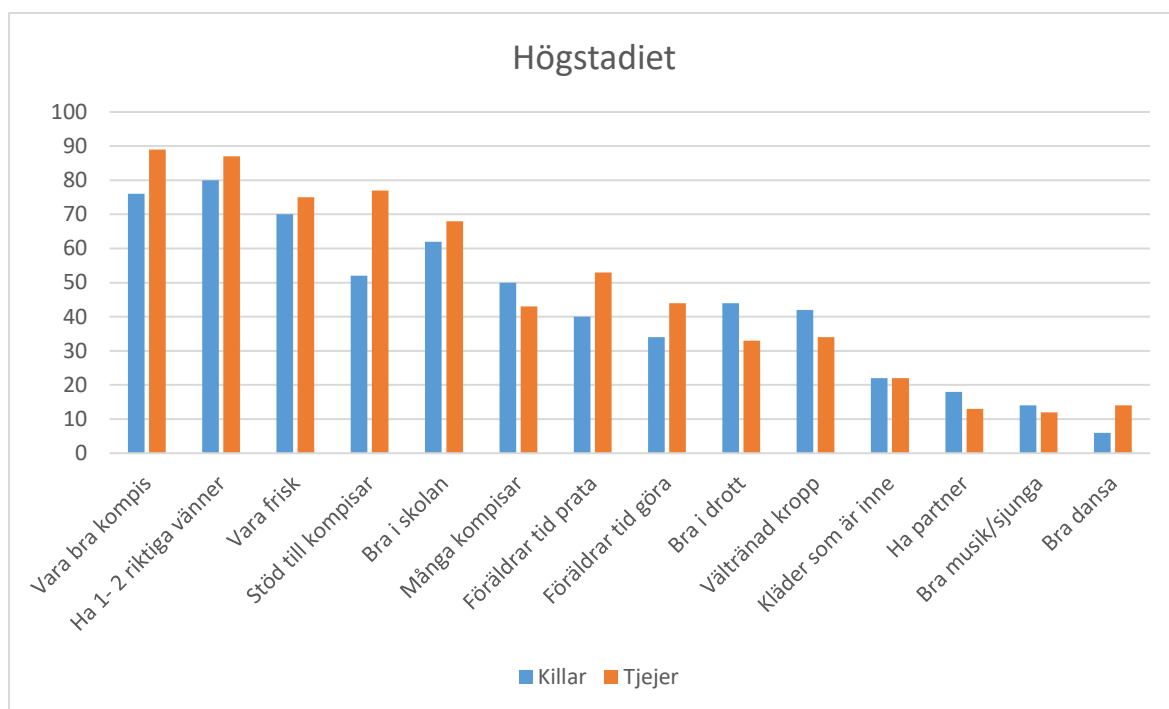

Diagram 2. Högstadiet. Andel (%) som tycker det är mycket viktigt. Medianvärden efter kön.

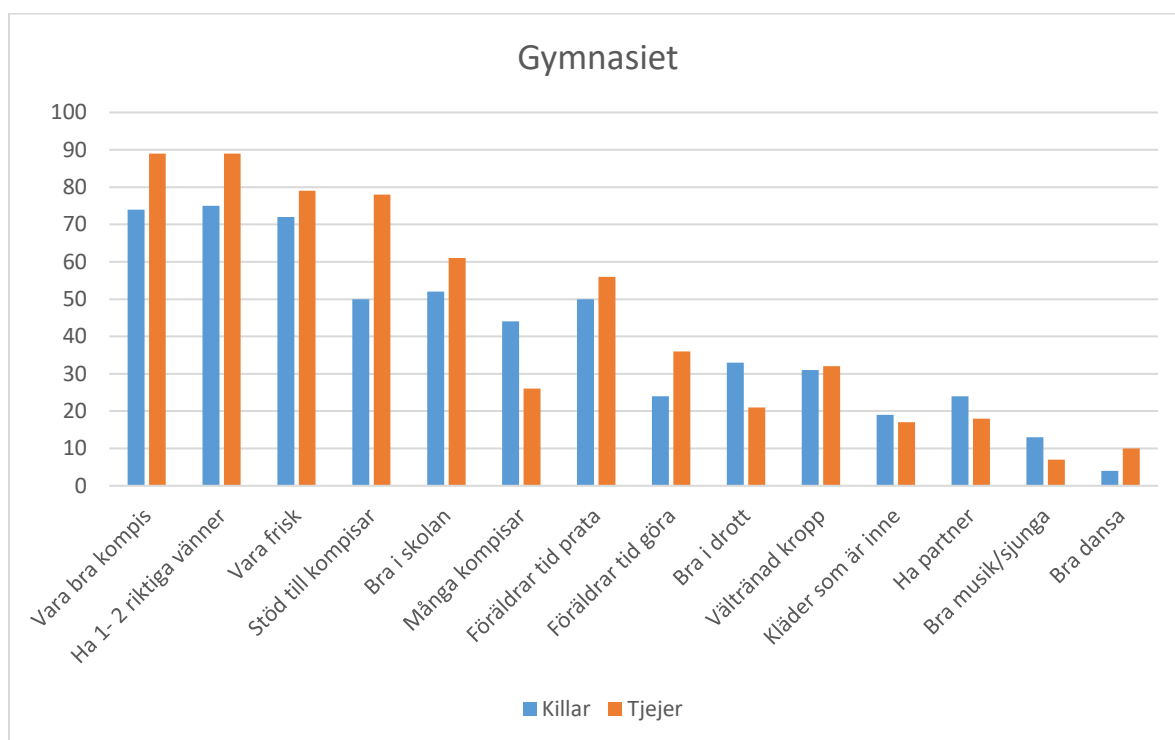

Diagram 3. Gymnasiet. Andel (%) som tycker det är mycket viktigt. Medianvärden efter kön.

Även om dessa resultat ger oss en övergripande bild av vad barn/ungdomar tycker är viktigt är det intressant att fördjupa analysen. I vilken utsträckning skiljer sig resultaten mellan olika kommuner och har inställningen förändrats över tid? Detta behandlas i avsnittet nedan. I detta sammanhang kommenteras också mer övergripande hur många som uppgett att de olika

alternativen inte alls är viktiga eller inte särskilt viktiga. I detta avsnitt behandlas också de alternativ som endast finns med i mer begränsat antal undersökningar. Dessa är

- Att bli respekterad. Ser vi till genomsnittliga andelen (medianen) som tycker detta är mycket viktigt ligger denna på samma nivå som att vara bra i skolan.
- Att leva hälsosamt (endast högstadiet och gymnasiet). Andelen som tycker detta är viktigt ligger på dessa båda stadier något högre än att ha många kompisar.
- Att åka på semester utomlands. Genomsnittet tyder på att detta är ungefär lika viktigt som att ha en vältränad kropp.
- Att delta i olika communities, t ex Instagram eller Facebook. Andelen som tycker detta är mycket viktigt ligger något högre än för att ha kläder som är inne.
- Att påverka samhället. Tycks upplevas som ungefär lika viktigt som att delta i olika communities respektive att ha kläder som är inne.
- Att festa med kompisar. Detta tycks inte vara särskilt viktigt, genomsnittet ligger på ungefär samma nivå som att ha en partner.

Hur viktiga är olika saker?

Att vara frisk, att leva hälsosamt

För flertalet barn/ungdomar torde gälla att det känns självklart att man är frisk och fri från allvarliga sjukdomar. Detta innebär naturligtvis inte att de inte tycker detta är viktigt men man kan dock fråga sig varför så många anser detta som mycket viktigt. Handlar det kanske om att vi i samhället ofta diskuterar frågan om god hälsa kopplad till en bra livsstil – bra matvanor och regelbunden fysisk aktivitet.

Oberoende av detta kan vi konstatera att det är få – oberoende av kön och ålder – som svarat att det inte alls är viktigt eller inte särskilt viktigt att vara frisk (se tabell B1). Även om vi ser till de enskilda kommunerna är det maximalt mindre än tio procent sammanlagt som svarat så. Det finns alltså ett mycket starkt stöd för att barn/ungdomar tycker att det är viktigt att vara frisk. I tabell 3 ser vi närmare på hur många som anser detta som mycket viktigt i de aktuella studierna.

Tabell 3. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara frisk efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2016			68	73	70	80
Huddinge, 2009	86	84	71	76	74	80
Jönköping, 2018	80	79	70	72	77	79
Kalmar, 2013			69	76		
Lidingö, 2011			72	78	74	79
Malmö, 2015			65	72		
Norrköping, 2008			74	74	70	79
Täby, 2013			69	79		
Täby, 2018	76	72	##	##	44	54
Median	80	79	70	75	72	79
Min	76	72	65	72	44	54
Max	86	84	74	79	77	80

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult. ## Alternativet ingår inte i denna undersökning.

Sammantaget är det i genomsnitt mellan 70 och 80 procent som svarat att det är mycket viktigt att vara frisk. Det finns dock både köns- och åldersskillnader. Fler i mellanstadiet än på de båda högre stadierna tycker så. I mellanstadiet är könsskillnaderna små medan det är fler bland tjejer än bland killar som tycker det är mycket viktigt att vara frisk i högstadiet och gymnasiet. I ett par fall tycks resultaten i enskilda kommuner skilja ut sig mer markant från det allmänna mönstret. Andelen som uppgett att det är mycket viktigt att vara frisk är speciellt låg i gymnasiet i Täby (2018) liksom bland killar i högstadiet i Malmö (2015). Frågan är om det skett några förändringar över tid. I detta fall placeras kommunerna med utgångspunkt från när den tidigaste undersökningen gjorts.

Tabell 4. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara frisk efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			75	74	76	81
Jönköping, 2006			75	76	76	74
Jönköping, 2009			72	72	68	78
Jönköping, 2012	84	85	71	81	67	79
Jönköping, 2015	86	85	68	70	63	74
Jönköping, 2018	80	79	70	72	77	79
Lidingö, 2003			76	78		
Lidingö, 2007			72	77	77	78
Lidingö, 2011			72	78	74	79
Huddinge, 2009	86	84	71	76	74	80
Huddinge, 2014-16					61	79
Haninge, 2012			71	81	69	72
Haninge, 2016			68	73	70	80
Täby, 2013	74	79	69	79	65	74
Täby, 2018	76	72			44	54

I mer än hälften av fallen pekar resultaten mot att andel som tycker det är mycket viktigt att vara frisk har minskat över tid. Endast i ett fall – bland gymnasietjejer i Täby – finns tecken på att denna andel skulle ökat. Sammantaget tycks alltså det vara färre eller som bäst lika många som tidigare som tycker det vara mycket viktigt att frisk.

I några av de senare undersökningar från högstadiet och gymnasiet har barnen/ungdomarna även fått ta ställningen till hur viktigt det är att leva hälsosamt (se tabell B.2). Vi kan direkt konstatera att detta är något som ungdomarna inte tycker är lika viktigt som att vara frisk. Endast ett fåtal – som maximum sju procent, högst bland killar – har svarat att det inte alls är viktigt. Fler – från 10 till 20 procent – tycker däremot att det inte är så viktigt. I tabell 5 redovisas andelen som tycker det är mycket viktigt.

Tabell 5. Andel som anger att det är mycket viktigt att leva hälsosamt efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj
Huddinge, 2016			29	37
Kalmar, 2013	46	46		
Täby, 2013	43	60		
Täby, 2018	53	59	44	54
Vallentuna, 2016	37	37	36	35
Värmdö, 2019	56	55		
Median	46	55	36	37
Min	37	37	29	35
Max	56	60	44	54

Uppenbart finns det köns- och åldersskillnader. I gymnasiet är det något mer än en tredjedel – både bland killar och tjejer – som tycker att det är mycket viktigt att leva hälsosamt. Detta skall ställas mot att 70 procent av killarna och nästan 80 procent av tjejerna tycker det är mycket viktigt att vara frisk. Fler i högstadiet än i gymnasiet tycker att det är mycket viktigt att leva hälsosamt. Här finns också en könsskillnad. Medan det i genomsnitt är 46 % av killarna som tycker detta är mycket viktigt, gäller detta för 55 % bland tjejerna. Men även här gäller att det är klart färre som tycker det är mycket viktigt att leva hälsosamt. När det gäller att vara frisk har i genomsnitt 70 % av killarna och 75 % av tjejerna angett detta.

Kroppsuppfattning

I det här delavsnittet studeras hur viktigt barn/ungdomar tycker det är att ha en vältränad kropp respektive att ha kläder som är inne. Om vi börjar med att se till hur många som tycker det är viktigt att ha en vältränad kropp gäller att det endast är ett fåtal – kring 5 % - uppger att detta inte alls är viktigt (se tabell B.3 i bilagan). Cirka en fjärdedel uppger att detta inte är särskilt viktigt. Skillnaderna mellan kön och olika åldersgrupper är i dessa avseenden ganska små. En majoritet av barnen/ungdomarna tycker alltså att det är mycket eller åtminstone ganska viktigt att ha en vältränad kropp. Hur många är det då som anser att det är mycket viktigt?

Tabell 6. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha en vältränad kropp efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2016			45	39	46	34
Huddinge, 2009	48	39	48	41		
Huddinge, 2014-16					30	32
Jönköping, 2012	42	27				
Jönköping, 2018			35	23	25	23
Kalmar, 2013			44	42		
Lidingö, 2011			41	35	35	45
Malmö, 2019			29	24		
Norrköping, 2008			34	23	24	25
Täby, 2018	39	23	42	33	39	32
Värmdö, 2019			44	30		
Median	42	27	42	33	31	32
Min	39	23	29	23	24	23
Max	48	39	48	42	46	45

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

I mellan- och högstadiet är det klart fler bland killarna som tycker att detta är mycket viktigt – cirka 40 % mot ungefär 30 % bland tjejerna. Bland killar minskar denna andel till ungefär en tredjedel i gymnasiet. I detta stadium är könsskillnaden liten vilket innebär att åldersförändringarna är ganska liten bland tjejer. Andelen som är mycket intresserade av att ha en vältränad kropp tycks ligga ovanligt högt i mellanstadiet i Huddinge (2009) samt i gymnasiet bland killar i Haninge (2016) och bland tjejer i Lidingö (2011). I några av kommunerna finns upprepade studier som ger en bild av om det skett förändringar över tid.

Tabell 7. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha en vältränad kropp efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003	42	27	29	17	23	12
Jönköping, 2006			34	20	28	19
Jönköping, 2009			31	25	28	22
Jönköping, 2012			32	26	33	34
Jönköping, 2015			32	22	27	25
Jönköping, 2018			35	23	25	23
Lidingö, 2003			37	23		
Lidingö, 2007			44	33	40	43
Lidingö, 2011			41	35	35	45
Huddinge, 2009	48	39	48	41	35	27
Huddinge, 2014-16					30	32
Haninge, 2012			31	33	32	27
Haninge, 2016			45	39	46	34
Täby, 2013	42	41	41	52	31	32
Täby, 2018	39	23	42	33	39	32
Malmö, 2015			31	24		
Malmö, 2019			29	24		

Ser vi till den översiktliga bilden pekar resultaten mot att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara vältränad har ökat över tid eller inte förändrats speciellt mycket. I hälften av fallen peka resultaten mot att den ökat och bland de övriga är det ungefär lika vanligt att det inte har skett några förändringar som att denna andel minskat.

Det andra alternativet handlar om betydelse av att ha kläder, skor som är inne. Genomgående gäller att något fler uppger att detta inte alls är viktigt (tabell B.4). Bland killar är det cirka 20 % som svarat så i alla de tre åldersgrupperna. I mellanstadiet är det ungefär lika många bland tjejerna medan det är något färre bland dem som svarat så i de båda högre stadierna. Läger vi till andelen som inte tycker det är särskilt viktigt är det ungefär hälften – oberoende av kön och ålder – som tycker att detta inte är särskilt viktigt eller inte alls viktigt. Kring hälften av barnen/ungdomarna tyckte alltså att det är ganska eller mycket viktigt att ha kläder som är inne. Hur många är det då som tycker att detta är mycket viktigt?

Tabell 8. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha kläder som är inne efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			18	19	20	11
Huddinge, 2009	34	33			17	16
Jönköping, 2018	30	22	32	25	23	17
Lidingö, 2007			23	31	23	27
Malmö, 2015			19	21		
Norrköping, 2008			24	22	17	20
Täby, 2013					14	13
Täby, 2018	22	12	21	21		
Median	30	22	22	22	19	17
Min	22	12	18	19	14	11
Max	34	33	32	31	23	27

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

I genomsnitt är det ungefär en femtedel som tycker att det är mycket viktigt att ha kläder som är inne. Skillnaden mellan både kön och ålder är relativt liten. I mellanstadiet kan vi notera att detta är något vanligare bland killar men också att denna andel är betydligt lägre i Täby än i Huddinge och Jönköping. I högstadiet är andelen ovanligt hög bland killar i Jönköping och bland tjejer i Lidingö (2007) Andelen tycks också vara relativt hög i gymnasiet bland tjejer i Lidingö.

I Lidingö, Täby och speciellt i Jönköping har detta alternativ funnits med i upprepade undersökningar, vilket ger möjligheter till att studera om det skett några förändringar över tid.

Tabell 9. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha kläder som är inne efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			17	18	16	14
Jönköping, 2006			21	19	16	15
Jönköping, 2009			19	20	16	13
Jönköping, 2012	28	19	19	15	21	15
Jönköping, 2015	27	19	31	21	17	16
Jönköping, 2018	30	22	32	25	23	17
Lidingö, 2003			22	23		
Lidingö, 2007			23	31	23	27
Täby, 2013	22	21	19	20	14	13
Täby, 2018	22	12	21	21		

Huvuddelen av resultaten pekar mot att det inte skett några större förändring när det gäller hur många som tycker det är mycket viktigt att ha kläder som är inne. I övrigt pekar resultaten mot en ökning, vilket i alla fall tyder på att andelen som tycker att detta är mycket viktigt knappast minskat över tid.

Relation till kamrater

Vikten av att vara en bra kompis är något som nästan genomgående framhävs som mest viktigt. Det enda undantag som finns är mellanstadiet killarna där något fler anger att det är mycket viktigt att ha 1-2 goda vänner. Redan detta antyder ju att det endast är ett fåtal som tycker att detta inte alls är viktigt eller att det inte är särskilt viktigt (se tabell B.5 i bilagan). De finns dock vissa köns- och ålderskillnader. Bland tjejer är det – oberoende av ålder - mycket få som uppger att detta inte är viktigt. Detta gäller även bland mellanstadiet killarna men sedan ökar denna andel något med ökad ålder. I högstadiet till i genomsnitt fyra procent och i gymnasiet till ungefär sju procent. Ser vi till de enskilda undersökningarna kan dock andelen ligga högre i vissa fall. Ett genomgående drag är dock att en stor majoritet – oberoende av kön och ålder – anger att det är ganska eller mycket viktigt att vara en bra kompis. Låt oss se lite närmare på resultaten från de olika aktuella undersökningarna. I tabell 10 presenteras andelen som tycker det är mycket viktigt att vara en bra kompis från de olika undersökningarna uppdelat efter kön och skolstadium.

Tabell 10. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara en bra kompis efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012					66	84
Haninge, 2016			70	79		
Huddinge, 2009			75	88	68	90
Huddinge, 2014-16	85	92				
Jönköping, 2018	83	93	72	85	74	83
Kalmar, 2013			77	90		
Knivsta, 2019			70	84		
Lidingö, 2011			80	91	74	93
Malmö, 2019			50	66		
Norrköping, 2008			79	90	75	89
Täby, 2013					77	89
Täby, 2018	84	91	79	91	76	89
Värmdö, 2019			83	93		
Median	84	92	76	89	74	89
Min	83	91	50	66	66	83
Max	85	92	83	93	77	93

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Även om en stor majoritet både bland killar och tjejer angett att det är mycket viktigt att vara en bra kompis finns det köns- och åldersskillnader. Fler bland tjejer tycker detta är mycket viktigt och könsskillnaden ökar med ökad ålder. Bland tjejer förändras bilden obetydligt från mellanstadiet till gymnasiet. Bland killar gäller att andelen som tycker detta är mycket viktigt är lägre i högstadiet och gymnasiet än i mellanstadiet. Resultaten skiljer sig ganska lite mellan de olika kommunerna men det finns ett fall som mer markant avviker. Andelen som tycker att detta är mycket viktigt är i högstadiet i Malmö – både bland killar och tjejer – klart lägre än i andra undersökningar på detta stadium. Frågan är om det skett några förändringar över tid.

Tabell 11. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara en bra kompis efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			78	92	81	92
Jönköping, 2006			82	92	74	89
Jönköping, 2009			79	90	69	89
Jönköping, 2012	87	92	72	92	67	85
Jönköping, 2015	84	79	67	73	63	78
Jönköping, 2018	68	71	72	85	74	83
Lidingö, 2003			82	92		
Lidingö, 2007			80	95	83	94
Lidingö, 2011			80	91	74	93
Huddinge, 2009	86	93	75	88	68	90
Huddinge, 2014-16	85	92				
Haninge, 2012			71	90	66	84
Haninge, 2016			70	79		
Täby, 2013	84	94	74	94	77	89
Täby, 2018	84	91	79	91	76	89
Malmö, 2015			56	63		
Malmö, 2019			50	66		

De övergripande resultaten pekar mot att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara en bra kompis har minskat eller inte förändrats sett över tid. Endast i ett fall – killar i Täby högstadium – finns en indikation på att denna andel skulle ha ökat något.

Att ha 1-2 goda vänner är också något som barnen/ungdomarna prioriterar högt. Ser vi till den övergripande bilden ligger detta lika högt som att vara en bra kompis. Det är också få som angett att detta inte alls skulle vara viktigt eller att det inte är särskilt viktigt (se tabell B.6 i bilagan). Bland tjejer handlar det i genomsnitt endast om någon enstaka procent i samtliga åldersgrupper. Även bland killarna är denna andel låg men ligger något högre och ökar till viss del med ökad ålder. I mellanstadiet har i genomsnitt tre procent svarat så, i gymnasiet har andelen ökat till sju procent. I tabell 12 studerar vi närmare andelen som tycker det är mycket viktigt i de aktuella studierna, uppdelat efter kön och ålder.

Tabell 12. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha 1-2 riktiga vänner efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019			80	83		
Haninge, 2016			69	79	73	79
Heby, 2019			80	87		
Huddinge, 2009	89	87	75	86	66	85
Jönköping, 2018	92	95	83	87	83	90
Kalmar, 2013			79	82		
Knivsta, 2019			82	88		
Lidingö, 2011			73	83	69	90
Norrköping, 2008			82	89	74	89
Täby, 2013					78	88
Täby, 2018	89	91	82	88	77	88
Vallentuna, 2016			77	89	76	95
Värmdö, 2019			89	92		
Median	89	91	80	87	75	89
Min	89	87	69	79	66	79
Max	92	95	89	92	83	95

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Resultaten påminner i stor utsträckning om de som framkom när det gäller att vara en bra kompis. Fler bland tjejer tycker detta är mycket viktigt att 1-2 riktiga vänner och könsskillnaden ökar med ökad ålder. Bland tjejer förändras bilden obetydligt från mellanstadiet till gymnasiet. Bland killar gäller att andelen som tycker detta är mycket viktigt minskar med ökad ålder. Resultaten skiljer sig ganska lite mellan de olika kommunerna men det finns ett par fall som skiljer ut sig. Andelen som tycker att detta är mycket viktigt är ovanligt låg bland tjejer i högstadiet och gymnasiet i Haninge (2016) däremot relativt hög bland högstadiekillar i Värmdö (2019) och gymnasietjejer i Vallentuna (2019). Frågan är om det skett några förändringar över tid.

Tabell 13. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha 1-2 riktiga vänner efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			80	91	80	89
Jönköping, 2006			81	88	74	86
Jönköping, 2009			79	84	69	86
Jönköping, 2012	91	95	71	87	66	76
Jönköping, 2015	95	95	79	84	79	86
Jönköping, 2018	92	95	83	87	83	90
Lidingö, 2003			86	95		
Lidingö, 2007			82	92	82	95
Lidingö, 2011			73	83	69	90
Huddinge, 2009	89	87	75	86	66	85
Huddinge, 2014-16	88	91				
Haninge, 2012			72	89	63	80
Haninge, 2016			69	79	73	79
Täby, 2013	85	90	77	80	78	88
Täby, 2018	89	91	82	88	77	88

Inte speciellt förvånande är det vanligast att det inte skett någon större förändring över tid, detta tycks gälla i nästan hälften av fallen. De övriga fallen fördelar sig jämnt mellan alternativ när det skett en viss nedgång i andelen som tycker det är mycket viktigt att ha 1-2 bra vänner och alternativ där det skett en ökning. Min tolkning är att det i dessa fall kan handla om mer tillfälliga förändringar. Ser man övergripande på situationen har det troligen inte skett några mer systematiska förändringar – en mycket stor majoritet av barnen/ungdomarna tycker och har också tidigare tyckt att det är mycket viktigt att ha 1-2 goda vänner.

I vissa av undersökningarna har de svarande även fått ta ställning till hur viktigt de tycker det är att vara ett stöd för kompisar. Bland tjejer är detta nästan lika viktigt som frågan om att vara en bra kompis eller att ha 1-2 bra vänner (se tabell B.7 i bilagan). Bland killar är det däremot betydligt färre som tycker detta är mycket viktigt. Om vi ser till hur många som tycker det inte alls är viktigt eller inte så viktigt att vara stöd till kompisar är det endast några enstaka procent som tycker så bland tjejerna. Bland killarna är det fler och andelen ökar med ålder, från cirka fem procent i mellanstadiet till nästan 15 procent i högstadiet och gymnasiet. Här finns alltså tydliga könsskillnader, skillnader som ökar med ökad ålder. Låt oss se på hur stor andel som tycker det är mycket viktigt att vara ett stöd till kompisar, först från de aktuella studierna.

Tabell 14. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara stöd för kompisar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			51	85	49	73
Huddinge, 2009			46	73		
Huddinge, 2014-16	64	83			48	75
Jönköping, 2018	81	91	51	77	58	76
Lidingö, 2011			70	87	63	90
Norrköping, 2008			49	77	51	80
Täby, 2013					41	71
Täby, 2018	66	86	52	77	50	79
Vallentuna, 2016			54	76	47	88
Värmdö, 2019			56	78		
Median	66	86	52	77	49	76
Min	64	83	46	73	41	71
Max	81	91	70	87	63	90

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Ser vi till genomsnittet är könsskillnaderna mycket framträdande. Det är klart fler bland tjejerna som tycker det är mycket viktigt att vara stöd för kompisar. Denna könsskillnad ökar med åldern. Bland tjejer är denna andel högst i mellanstadiet – 86 % - något lägre i högstadiet och gymnasiet – 76 %. Åldersskillnaderna ser likartade ut bland killar, andelen som tycker detta är viktigt är ungefär två tredjedelar i mellanstadiet men endast cirka hälften i de båda högre stadierna. Skillnaden mellan de olika kommunerna är begränsad men det är dock värt att notera den höga andelen som tycker det är mycket viktigt i mellanstadiet i Jönköping (2018) och bland killar i högstadiet i Lidingö (2011). I Täby 2013 tycks det vara ovanligt få bland killarna i gymnasiet som tycker att detta är mycket viktigt. Frågan är om det skett några mer systematiska förändringar över tid.

Tabell 15. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara stöd för kompisar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			91	76	48	76
Jönköping, 2006			50	78	40	66
Jönköping, 2009			53	75	37	73
Jönköping, 2012	68	83	53	79	48	68
Jönköping, 2015	85	92	53	71	53	78
Jönköping, 2018	81	91	51	77	58	76
Lidingö, 2003			53	81		
Lidingö, 2007			49	85	50	81
Lidingö, 2011			70	87	63	90
Huddinge, 2009	69	76	46	73	44	80
Huddinge, 2014-16	64	83			48	75
Täby, 2013	71	87	40	82	41	71
Täby, 2018	66	86	52	77	50	79

I ungefär hälften av fallen finns tecken på att andelen som tycker det är viktigt har ökat något över tid. I övrigt är det lika vanligt att det skett en minskning som att det är oförändrat. Sammantaget finns alltså vissa tecken på att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara stöd för kompisar skulle kunna ha ökat något.

Ytterligare ett alternativ – hur viktigt det är att ha många kompisar – tar upp kontakten med jämnåriga. Även tycker många är viktigt men andelen som tycker det är mycket viktigt är något lägre än för övriga alternativ som tar upp relationen till jämnåriga (se tabell B.8 i bilagan). Andelen som tycker att det inte alls är viktigt eller att det inte är så viktigt skiljer sig markant mellan de tre åldersgrupperna. I mellanstadiet handlar det endast om sju procent men ökar sedan till över en fjärdedel i gymnasiet. Skillnaden mellan könen är begränsad. Låt oss se lite närmare på hur många som tycker att det är mycket viktigt att ha många kompisar i de aktuella studierna i de olika kommunerna.

Tabell 16. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha många kompisar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2016			50	42	44	23
Huddinge, 2009			47	50		
Huddinge, 2014-16	85	59			47	58
Jönköping, 2018	68	71	52	35	36	21
Kalmar, 2013			45	43		
Knivsta, 2019			47	45		
Lidingö, 2011			57	45	48	43
Malmö, 2019			33	25		
Norrköping, 2008			53	49	44	35
Täby, 2013					28	26
Täby, 2018	65	53	53	45		
Vallentuna, 2016			48	31	28	25
Värmdö, 2019			54	38		
Median	68	59	50	43	44	26
Min	65	53	33	25	28	21
Max	85	71	57	50	48	58

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Mest framträdande är väl ålderskillnaden, ju äldre barnen/ungdomarna blir desto färre tycker att det är mycket viktigt att ha många kompisar. Det finns också en tydlig könsskillnad – fler bland killarna tycker detta är mycket viktigt än bland tjejerna. Ser vi till skillnaden tycks andelen som tycker att det är viktigt med många kompisar i högstadiet vara speciellt låg i Malmö. I motsats är andelen hög bland mellanstadiekillar och gymnasietjejer i Huddinge. Har det då skett några förändringar över tid?

Tabell 17. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha många kompisar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			62	67	52	49
Jönköping, 2006			60	62	47	45
Jönköping, 2009			54	55	40	35
Jönköping, 2012	68	69	47	48	36	30
Jönköping, 2015	84	79	45	34	36	22
Jönköping, 2018	68	71	52	35	36	21
Lidingö, 2003			69	73		
Lidingö, 2007			69	70	62	67
Lidingö, 2011			57	45	48	43
Huddinge, 2009	74	73	47	50	37	33
Huddinge, 2014-16	85	59			47	58
Haninge, 2012			44	44	27	23
Haninge, 2016			50	42	44	23
Täby, 2013	69	69	41	47	28	26
Täby, 2018	65	53	53	45		
Malmö, 2015			38	24		
Malmö, 2019			33	25		

Liksom i många andra fall är bilden splittrad men i ungefär hälften av fallen tycks andelen som tycker att det är viktigt med många kompisar ha minskat. I fem fall har det inte skett någon större förändring medan det i sju fall tycks ha ökat. Tendensen till nedgång verkar något större bland tjejer medan det bland killar är en jämn balans mellan minskning och ökning.

I vissa av undersökningarna i högstadiet och gymnasiet får ungdomarna även ta ställning till hur viktigt de tycker det är att festa med kompisar. Ser vi till de detaljerade resultaten kan vi notera att det är en begränsad andel som tycker att detta är mycket viktigt (se tabell B.9 i bilagan). En klar majoritet – cirka två tredjedelar i högstadiet och över hälften i gymnasiet tycker att detta inte alls är viktigt eller inte särskilt viktigt. På bägge stadierna är det något vanligare att tjejer tycker att detta är mindre viktigt. Låt oss se till hur många som tycker att detta är mycket viktigt i de olika kommunerna

Tabell 18. Andel som anger att det är mycket viktigt att festa med kompisar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2016	22	24	39	30
Huddinge, 2009	23	21		
Huddinge, 2014-16			16	15
Jönköping, 2015	18	12	19	15
Jönköping, 2018	18	10	16	12
Kalmar, 2013	13	11		
Malmö, 2015	13	9		
Malmö, 2019	14	9		
Täby, 2013	15	8	19	13
Täby, 2018	12	10	15	11
Vallentuna, 2016	16	6	30	36
Värmdö, 2019	14	11		
Median	15	10	19	15
Min	12	6	15	11
Max	23	24	39	36

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult

Om vi ser till genomsnittet gäller att 10-15 procent av ungdomarna – alltså en liten grupp - tycker att det är mycket viktigt att festa med kompisar. Något fler bland killarna än bland tjejerna tycker det, men skillnaden är relativt liten. Andelen tycks också öka något från högstadiet till gymnasiet. I gymnasiet förefaller värdena i Haninge från år 2016 och i Vallentuna år 2016 ligga ovanligt högt.

Föräldrarnas betydelse

Hitintills har vi studerat relationer till kamrater. Frågan är hur man ser på relationen till föräldrarna. I frågan ingår dels betydelsen av att prata med barnen, dels tid att göra saker tillsammans med dem. Vi börjar med att undersöka hur viktigt barnen tycker det är att föräldrarna har tid att prata med dem. För det första måste vi notera att detta betraktas som mindre viktigt än att vara en bra kamrat, att ha 1-2 goda vänner eller att kunna vara ett bra stöd till kompisar. Detta innebär dock inte att föräldrarna är oviktiga. Oberoende av ålder är det en klar majoritet som tycker att det åtminstone är ganska viktigt att föräldrarna har tid att prata med dem (se tabell B.10 i bilagan). Andelen som tycker att detta inte alls är viktigt eller att det inte är så viktigt skiljer sig beroende på kön och ålder. I mellanstadiet är könsskillnaden liten och där är det endast knappt 10 procent som tycker så. I de båda högre stadierna blir dock könsskillnaden markant, killar tycker i högre utsträckning att det är mindre viktigt än tjejer. Bland tjejer ligger denna andel kring cirka 15 procent i bägge de högre stadierna, bland killar på 20 procent i högstadiet och ökar sedan till 30 procent i gymnasiet. I tabell 19 ser vi närmare på hur många som tycker det är mycket viktigt i de aktuella undersökningarna från de olika kommunerna.

Tabell 19. Andel som anger att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att prata med dem efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012					38	56
Huddinge, 2009			37	50		
Huddinge, 2014-16	61	69			30	56
Jönköping, 2012	67	74	51	63	34	51
Kalmar, 2013			40	56		
Knivsta, 2019			32	44		
Lidingö, 2011			42	53	28	50
Malmö, 2015			43	57		
Norrköping, 2008			46	57	34	61
Täby, 2018	56	64	37	52	29	54
Vallentuna, 2016			35	48	22	57
Median	61	69	40	53	30	55
Min	56	64	32	44	22	45
Max	67	74	51	63	38	61

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Andelen som tycker det är mycket viktigt att föräldrarna har tid att prata med dem är på alla skolstadierna högre bland tjejer än bland killar och denna könsskillnad ökar med ökad ålder. Ser vi till genomsnittet minskar andelen bland killar från 60 procent i mellanstadiet till hälften – 30 % - i gymnasiet. Även bland tjejer sker en minskning från mellanstadiet till de båda högre stadierna men nedgången är inte alls lika stor. – från cirka 70 % i mellanstadiet till ungefär 55 % i de båda högre stadierna. Frågan är om det har skett förändringar över tid.

Tabell 20. Andel som anger att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att prata med dem efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			49	57	36	55
Jönköping, 2006			47	58	32	46
Jönköping, 2009			44	55	31	52
Jönköping, 2012	67	74	51	63	34	51
Lidingö, 2003			47	64		
Lidingö, 2007			43	66	38	56
Lidingö, 2011			42	53	28	50
Huddinge, 2009	67	73	37	50	29	53
Huddinge, 2014-16	61	69			30	56
Täby, 2013	59	72	30	56	23	45
Täby, 2018	56	64	37	52	29	54

Liksom i så många andra fall är bilden splittrad, i ungefär lika stor utsträckning har andelen som tycker det är viktigt att föräldrarna har tid att prata med dem minskat och ökat i ungefär samma omfattning. Det tycks alltså knappt ha skett någon mer systematisk förändring.

I ett andra alternativ har barnen/ungdomarna fått ta ställning till hur viktigt de tycker det är att föräldrar har tid att göra saker tillsammans med dem. Detta upplevs som något mindre viktigt än att få tid att prata men ändå är detta också något som är av betydelse för barnen (se tabell B.11 i bilagan). I mellanstadiet är det ungefär 10 procent, i högstadiet kring en fjärdedel och i gymnasiet 30 – 40 procent som angett att detta inte alls är viktigt eller att det inte är så viktigt. På alla stadier är det fler bland killarna än bland tjejerna som tycker att detta är mindre viktigt

och könsskillnaden ökar med ökad ålder. Vi skall dock notera att oberoende av ålder och kön är det en majoritet som tycker att det är ganska eller mycket viktigt att föräldrarna har tid att göra saker tillsammans med dem. I tabell 21 ser vi närmare på hur många det är som tycker detta är mycket viktig.

Tabell 21. Andel som anger att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att göra saker med dem efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019			31	42		
Haninge, 2016			41	52	36	49
Heby, 2019			35	51		
Huddinge, 2009			33	41	22	39
Huddinge, 2014-16	58	65				
Jönköping, 2012	49	56	36	43	27	30
Kalmar, 2013			32	45		
Knivsta, 2019			40	52		
Lidingö, 2011			28	34	15	28
Norrköping, 2008			29	34	19	32
Täby, 2018	55	59	46	56	31	49
Vallentuna, 2016			30	43	26	38
Värmdö, 2019			39	47		
Median	55	59	34	44	24	36
Min	49	56	28	34	15	28
Max	58	65	46	56	36	49

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Oberoende av ålder är det något färre som tycker att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att göra saker med dem än att de har tid att prata med dem. På alla stadier gäller att det är fler bland tjejerna än bland killarna som tycker att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att göra saker tillsammans med dem och denna könsskillnad ökar med åldern. Bland killar minskar andelen från 55 % i mellanstadiet till ungefär en fjärdedel i gymnasiet. Även bland tjejer minskar denna andel – från ungefär 60 % i mellanstadiet till något mer än en tredjedel i gymnasiet. I nästa tabell ser vi närmare på förändringar över tid.

Tabell 22. Andel som anger att det är mycket viktigt att föräldrar har tid att göra saker med mig efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			38	34	21	28
Jönköping, 2006			30	36	20	23
Jönköping, 2009			30	38	16	28
Jönköping, 2012	49	56	36	43	27	30
Lidingö, 2003			34	39		
Lidingö, 2007			30	40	20	26
Lidingö, 2011			28	34	15	28
Huddinge, 2009	68	72	33	41	22	39
Huddinge, 2014-16	58	65				
Haninge, 2012			37	45	25	42
Haninge, 2016			41	52	36	49
Täby, 2013	55	66	26	49	20	34
Täby, 2018	55	59	46	56	31	49

Även här är bilden splittrad. I ungefär hälften av fallen tycks andelen ha ökat, i något färre tycks den ha minskat. Det förefaller alltså knappast som att det skulle ha skett några mer systematiska förändringar över tid.

Att bli respekterad, tagen på allvar

I några av de senare enkäterna har ungdomarna i högstadiet och gymnasiet även fått ta ställning till hur viktigt de tycker det är att bli tagna på allvar, bli respekterade, vilket torde ge en bild av deras relationer till vuxna. En analys av de detaljerade resultaten visar tydligt att detta är betydelsefullt (se tabell B.13 i bilagan). Bland killarna är det i genomsnitt endast åtta procent som tycker att detta inte alls är viktigt eller att det inte är särskilt viktigt både i högstadiet och i gymnasiet. Bland tjejer ligger denna andel ännu lägre, fem procent i högstadiet och endast tre procent i gymnasiet. I de två studierna från Jönköping mellanstadium ligger siffrorna något högre, men fortfarande är det även på detta stadium en liten grupp som tycker att detta inte är viktigt. I tabell 23 nedan ser vi närmare på hur många som tycker det är mycket viktigt att bli respekterad, tagen på allvar.

Tabell 23. Andel som anger att det är mycket viktigt att bli respekterad/tagen på allvar efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019			27	41		
Haninge, 2016			44	46	45	52
Heby, 2019			39	43		
Huddinge, 2009			62	70	61	80
Huddinge, 2014-16					38	56
Jönköping, 2015	55	53				
Jönköping, 2018	52	49	63	71	58	64
Kalmar, 2013			57	66		
Täby, 2013			60	75	56	69
Täby, 2018			62	70	58	78
Vallentuna, 2016			51	53	48	68
Median	54	51	57	66	56	68
Min	52	49	27	41	38	52
Max	55	53	63	75	61	80

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Genomgående gäller att hälften eller fler tycker det är mycket viktigt att bli respekterade, tagna på allvar. Om vi koncentrerar oss till de båda högre stadierna, där det finns fler studier, är det fler bland tjejer än bland killar som tycker så. Andelen som tycker så ligger ovanligt lågt i högstadierna i Askersund (2019), Haninge (2012) och Heby (2019) samt bland killar i gymnasiet i Huddinge (2016).

Att ha en partner

Det sista alternativet som tar upp sociala relationer är frågan kring hur viktigt det är att ha en partner. Detta alternativ ingår, vid sidan av en undersökning i Jönköping från 2012, endast i undersökningar från högstadiet och gymnasiet. För det första kan vi notera att cirka hälften eller något fler tycker att detta inte alls är viktigt eller inte speciellt viktigt (se tabell B.14 i bilagan). Samtidigt skall vi notera att det endast är 15 till 20 % som tycker att det inte alls är viktigt. Något fler bland tjejer än bland killar, speciellt i högstadiet tycker att det är relativt oviktigt. Hur ser det då ut om vi ser till hur många som tycker att det är mycket viktigt att ha en partner.

Tabell 24. Andel som anger att det är mycket viktigt att ha en partner efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			17	15		
Huddinge, 2009					28	22
Jönköping, 2012	13	10				
Jönköping, 2018			12	8	14	12
Lidingö, 2003			23	11		
Lidingö, 2007					7	18
Norrköping, 2008			19	15	24	28
Median			18	13	19	20
Min			12	8	7	12
Max			23	15	28	28

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

I högstadiet är det fler bland killarna som anger att det är mycket viktigt att ha en partner, i gymnasiet finns det genomsnittligt ingen skillnad mellan könen. För killar är det både i högstadiet och gymnasiet knappt 20 procent som tycker så. Bland tjejer ökar andelen från 13 % i högstadiet till 20 % i gymnasiet.

Att vara bra i skolan

Om vi ser närmare på svarsfördelningen kan vi notera att det endast är ett fåtal som svarat att det inte alls är viktigt att vara bra i skolan (se tabell B.15). Andelen som i genomsnitt svarat så är något högre bland killar än bland tjejer och ökar bland killar med åldern. I gymnasiet är det ungefär en tiondel som inte tycker det är viktigt att vara bra i skolan. Bland tjejer är det endast i genomsnitt högst tre procent som tycker att detta är oviktigt. Det finns en del skillnader mellan olika kommuner, bland killar finns i gymnasiet maximalt 12 procent som inte tycker det är viktigt, bland tjejer är det i högstadiet och i gymnasiet som högst 6-7 procent som svarat så. Huvuddelen av barnen/ungdomarna har angett att de anser det vara mycket viktigt att vara bra i skolan. I tabell 25 presenteras uppgifter kring denna andel i de senast genomförda studierna i de olika kommunerna uppdelat efter kön och skolstadium.

Tabell 25. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i skolan efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#)

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019			38	44		
Haninge, 2016			60	66	48	61
Heby, 2019			40	59		
Huddinge, 2009			68	78		
Huddinge, 2014-16	79	82			48	71
Jönköping, 2018	71	73	62	68	54	60
Kalmar, 2013			60	68		
Knivsta, 2019			63	60		
Lidingö, 2011			63	63	53	61
Malmö, 2019			58	70		
Norrköping, 2008			69	78	57	73
Täby, 2018	67	71	68	70	52	67
Vallentuna, 2016			53	61	47	57
Värmdö, 2019			61	70		
Median	71	73	61	68	52	61
Min	67	71	38	44	47	57
Max	79	82	69	78	57	73

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Resultaten visar att det i de flesta fall är mer än hälften som uppger att det är mycket viktigt att vara bra i skolan. Det finns dock köns- och åldersskillnader. Genomgående gäller att andelen som tycker detta är mycket viktigt minskar med ökad ålder från något mer än 70 % i mellanstadiet till cirka 55 % i gymnasiet. Allmänt gäller även att tjejer i högre utsträckning tycker det är mycket viktigt att vara bra i skolan än killar. Dessa könsskillnader tycks också öka med åldern, Nedgången med ökad ålder är alltså större bland killar än bland tjejer. Även om det finns skillnader mellan olika kommuner är det endast i tre fall som värdena framstår som markant avvikande. I mellanstadiet kan vi notera att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara bra i skolan är ovanligt hög i studien från Huddinge 2014. Den ligger dock på samma nivå som resultaten från undersökning i samma kommun från 2009, något som stöder en slutsats att det är ovanligt många i denna kommun som i mellanstadiet tycker det är mycket viktigt att vara bra i skolan. Ser vi till högstadiet gäller att det är ovanligt få som tycker det är viktigt att vara bra i skolan i Askersund liksom bland killar i Heby.

En fråga är givetvis om inställningen förändrats över tid. I fler av kommunerna har frågan funnits med i studier som upprepats vid flera tillfällen. I tabellen 26 redovisas uppgifter för dessa fall.

Tabell 26. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i skolan efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			63	63	45	58
Jönköping, 2006			59	64	41	52
Jönköping, 2009			59	65	36	54
Jönköping, 2012	80	85	61	72	44	62
Jönköping, 2015	80	80	59	63	43	56
Jönköping, 2018	71	73	62	68	54	60
Lidingö, 2003			72	67		
Lidingö, 2007			67	71	61	66
Lidingö, 2011			63	63	53	61
Huddinge, 2009	81	82	68	78	53	74
Huddinge, 2014-16	79	82			48	71
Haninge, 2012			68	78	52	62
Haninge, 2016			60	66	48	61
Täby, 2013	75	72	59	73	49	63
Täby, 2018	67	71	68	70	52	67
Malmö, 2015			69	76		
Malmö, 2019			58	70		

Bilden är splittrad och skiljer sig till en viss del mellan killar och tjejer. Bland killar har andelen som tycker det är mycket viktigt att vara bra i skolan minskat i mer än hälften av fallen. I tre fall tycks det inte ha skett någon större förändring och i två fall – Täby högstadium och Jönköping gymnasium – tycks denna ha ökat. Bland tjejer fördelar sig fallen relativt jämnt mellan de tre alternativen. Här kan vi notera en ökning i högstadiet och gymnasiet i Jönköping samt i gymnasiet i Täby. Sammantaget måste vi konstatera att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara bra i skolan troligen inte förändrats eller eventuellt (speciellt bland killar) minskat över tid.

Vara duktig på fritiden

Fritiden innebär ju för de flesta barn och ungdomar ett tillfälle att koppla av från skolan, men det finns också en hel del som tycker att de vill bli duktiga i de aktiviteter de ägnar sig åt på fritiden. Hit hör idrott, musik och dans, något som jag skall ta upp i detta avsnitt. Jag börjar med att se till hur många som strävar efter att bli duktiga i någon idrott. Inte speciellt förvånande är det ett flertal som tycker detta är mycket viktigt, från en tredjedel upp till 60 procent. Samtidigt finns det en betydande andel som inte tycker detta inte är speciellt viktigt (se tabell B.16 i bilagan). Från 10 upp till 30 procent har svarat att de inte alls tycker att det är viktigt och från 20 till 40 procent att det inte är särskilt viktigt. Om vi ser till genomsnittsvärdena (medianer) varierar andelen som valt något av dessa båda svarsalternativ mellan 5-20 % och 15-35 %. Sammanlagt handlar det om att 20 upp till 55 % inte tycker det är så viktigt att vara bra i någon idrott. Andelen som tycker att det är mindre viktigt att vara bra i någon idrott skiljer sig både mellan kön och speciellt mellan olika åldersgrupper. I mellanstadiet är det kring 20 % som tycker så, i gymnasiet 44-55 % - flest bland tjejerna. Genomgående gäller att detta är vanligare bland tjejer än bland killar. I mellanstadiet är dock könsskillnaden ganska liten men ökar sedan med ökad ålder. Samtidigt är det viktigt att notera att en majoritet i de flesta fall (undantag gymnasietjejer) tycker att det åtminstone är ganska viktigt att bli bra i någon idrott. I tabell 27 ser vi närmare på hur många som tycker detta är mycket viktigt utifrån de aktuella studierna.

Tabell 27. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i någon idrott efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			48	29	35	25
Huddinge, 2009	61	43	52	36	43	21
Jönköping, 2018	61	41	46	33	33	20
Kalmar, 2013			44	39		
Knivsta, 2019			42	38		
Lidingö, 2011			38	21	26	21
Malmö, 2019			40	27		
Norrköping, 2008			46	33	34	22
Täby, 2018	52	33	49	42	28	25
Vallentuna, 2016			37	15	27	11
Värmdö, 2019			32	26		
Median	61	41	44	33	33	21
Min	52	33	32	15	26	11
Max	61	43	52	42	43	25

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Om vi ser till genomsnittet finns tydliga köns- och åldersskillnader. Relativt sett är köns-skillnaderna ganska lika oberoende av ålder, det är ungefär två tredjedelar till tre fjärdedelar så vanligt att tjejer tycker det är mycket viktigt att bli bra i någon idrott som att killar tycker detta. Andelen som tycker så minskar markant med ökad ålder, bland killar från 60 % i mellanstadiet till en tredjedel i gymnasiet. Bland tjejer har vi en nedgång från 40 % i mellanstadiet till 20 % i gymnasiet. En jämförelse mellan de enskilda kommunerna pekar mot att det finns vissa fall där andelen som tycker att det är mycket viktigt att vara bra i någon idrott ligger speciellt lågt. I mellanstadiet tycks detta gälla i Täby, 2018. I högstadiet ligger värdet för tjejerna i Vallentuna (2016) också ovanligt lågt. Samma gäller här för gymnasietjejeerna i samma kommun. I motsats till detta är det ovanligt många av killarna i gymnasiet i studien från Huddinge år 2009 som tycker det är mycket viktigt att bli bra i någon idrott.

Frågan är om det skett förändringar över tid. Här är det endast möjligt att studera förändringar i Jönköping, Lidingö, Malmö och Täby.

Tabell 28. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i någon idrott efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			46	27	28	14
Jönköping, 2006			42	32	28	17
Jönköping, 2009			45	36	29	19
Jönköping, 2012	56	45	46	36	36	24
Jönköping, 2015			42	25	31	20
Jönköping, 2018	61	41	46	33	33	20
Lidingö, 2003			48	32		
Lidingö, 2007			48	35	33	19
Lidingö, 2011			38	21	26	21
Täby, 2013	49	42	46	38	30	20
Täby, 2018	52	33	49	42	28	25
Malmö, 2015			42	25		
Malmö, 2019			40	27		

Bilden är blandad, det är ungefär lika vanligt att andelen som tycker det är mycket viktigt att bli bra i någon idrott har minskat, varit oförändrad eller ökat över tid.

Nästa alternativ handlar om hur viktigt det är att bli bra i musik eller att sjunga. Det första man kan notera är att det är klart färre som tycker detta är mycket viktigt än när det gäller att bli bra i någon idrott (se tabell B.17 i bilagan). Ser vi allmänt till svaren är det genomgående en majoritet (minimum 54 procent) som tycker detta inte alls är viktigt eller inte så viktigt. Könsskillnaderna förändras med ökad ålder. I mellan- och högstadiet är det fler bland killarna än bland tjejerna som tycker att detta inte är så viktig. Bland killar förändras andelen relativt lite med ökad ålder men med tecken på att något fler uppger att det inte alls är viktigt med ökad ålder. Bland tjejer ökar andelen som tycker detta är mindre viktigt med ökad ålder, speciellt blir det fler som anger att det inte alls är viktigt att bli bra i musik. Låt oss då se på hur många som anser att detta är mycket viktigt i resultaten från de aktuella studierna.

Tabell 29. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra på musik/sjunga efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			14	6	14	6
Huddinge, 2009	18	26	16	19	16	11
Jönköping, 2012	13	18				
Jönköping, 2018			16	12	12	8
Kalmar, 2013			9	8		
Lidingö, 2011			16	10	12	5
Malmö, 2019			10	12		
Norrköping, 2008			16	18	11	6
Täby, 2013					13	7
Täby, 2018	6	8	3	17		
Vallentuna, 2016			13	31	16	39
Värmdö, 2019						
Median	13	18	14	12	13	7
Min	6	8	3	6	11	5
Max	18	26	16	31	16	39

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

I genomsnitt anger cirka 12 % av killarna – oberoende av ålder – att de tycker det är mycket viktigt att bli bra när det gäller musik. Bland tjejer minskar denna andel kontinuerligt från mellanstadiet – 18 % - till gymnasiet – endast 7 %. Detta innebär att fler tjejer än killar tycker det är mycket viktigt i mellanstadiet. I högstadiet är könsskillnaden ganska liten, medan det är fler killar som tycker det är mycket viktigt att vara bra i musik i gymnasiet. Det finns vissa skillnader mellan de olika kommunerna. I mellanstadiet ligger resultaten ovanligt lågt i studien från Täby 2018. Ser vi till högstadiet är andelen ovanligt låg bland killar i Täby 2018 och bland tjejer i Haninge 2012. I motsats till detta är andelen som tycker det är viktigt att vara bra i musik ovanligt hög i Vallentuna på gymnasiet. Frågan är om det skett förändringar över tid.

Tabell 30. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra på musik/sjunga efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003			12	15	9	6
Jönköping, 2006			12	14	13	9
Jönköping, 2009			16	17	15	11
Jönköping, 2012	13	18	18	21	14	15
Jönköping, 2015			16	13	11	11
Jönköping, 2018			16	12	12	8
Lidingö, 2003			11	14		
Lidingö, 2007			16	17	16	17
Lidingö, 2011			16	10	12	5
Huddinge, 2009	18	26	16	19	16	11
Huddinge, 2014-16						
Haninge, 2012			14	6	14	6
Haninge, 2016						
Täby, 2013	12	13	14	15	13	7
Täby, 2018	6	8	3	17		
Malmö, 2015			9	12		
Malmö, 2019			10	12		

Även här i bilden splittrad – det är ungefär lika vanligt att andelen som tycker det är mycket viktigt att vara bra i musik minskat som att den ökat.

Den sista aktiviteten som vi tar upp i detta avsnitt är dans. Resultaten pekar – inte speciellt förvånande – mot stora könsskillnader (för detaljerade resultat se tabell B.18 i bilagan). Bland killar är det mer än hälften som svarat att det inte alls är viktigt att vara bra i dans, något fler med ökad ålder. Sammanlagt är det endast kring 15 procent som anser att det är ganska eller mycket viktigt. Bland tjejer ökar andelen som angett att det inte alls är viktigt från strax under en fjärdedel i mellanstadiet till 40 procent i gymnasiet. Oberoende av ålder är det ungefär en tredjedel som tycker att det inte är särskilt viktigt. Detta innebär att ungefär 40 procent i mellanstadiet, en tredjedel i högstadiet och en fjärdedel i gymnasiet tycker att det är ganska eller mycket viktigt. I tabell 31 studerar vi närmare hur andelen som tycker det är mycket viktigt att vara bra i dans varierar mellan olika kommuner i de aktuella undersökningarna.

Tabell 31. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i dans efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			8	15	7	10
Huddinge, 2009	6	22	7	17	5	15
Jönköping, 2012	18	16				
Jönköping, 2018			9	13	5	8
Lidingö, 2011			4	11	2	6
Malmö, 2015			6	12		
Norrköping, 2008			5	16	3	11
Täby, 2013	4	17	5	21	3	10
Värmdö, 2019			6	10		
Median	6	17	6	14	4	10
Min	4	16	4	10	2	6
Max	18	22	9	21	7	15

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Ser vi till genomsnittet är det endast cirka fem procent av killarna – oberoende av ålder - som tycker det är mycket viktigt att vara bra i dans. Genomgående är det fler bland tjejerna som tycker detta är mycket viktigt men andelen minskar med ökad ålder, från 17 procent i mellanstadiet till endast 10 procent i gymnasiet. I huvudsak ser det ut på liknande sätt i de olika kommunerna men det finns några fall som skiljer ut sig. Bland killar i mellanstadiet är det ovanligt många som tycker detta är mycket viktigt i Jönköping år 2012, bland tjejer ligger denna andel ovanligt hög i högstadiet i Täby år 2013 och i gymnasiet i Huddinge år 2009. Frågan är i vilken utsträckning det har skett några mer systematiska förändringar över tid. Detta är endast möjligt att studera för högstadiet och gymnasiet för Jönköping och Lidingö.

Tabell 32. Andel som anger att det är mycket viktigt att vara bra i dans efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj
Jönköping, 2003	5	11	3	8
Jönköping, 2006	7	15	5	11
Jönköping, 2009	6	12	6	6
Jönköping, 2012	8	14	9	15
Jönköping, 2015	11	10	6	6
Jönköping, 2018	9	13	5	8
Lidingö, 2003	2	23		
Lidingö, 2007	5	17	3	13
Lidingö, 2011	4	11	2	6

I hälften av fallen tycks det inte ha skett några större förändring över tid, de övriga fördelar sig jämnt mellan tecken på minskning och tecken på ökning. Andelen bland tjejerna i högstadiet och gymnasiet som uppger att det är mycket viktigt att vara bra i dans tycks ha minskat något medan andelen killar i Lidingö och Jönköping som tycker så har ökat något. Den samlade bilden får väl tolkas så att det inte skett några större, mer systematiska förändringar över tid.

Påverka samhället

I några av undersökningarna i högstadiet och gymnasiet har ungdomarna även fått ta ställning till hur viktigt de tycker det är att kunna påverka samhället. Ser man till de detaljerade resultaten kan vi notera att det är ungefär lika vanligt att man tycker att det inte alls är viktigt eller inte särskilt viktigt som att man tycker att det är ganska eller mycket viktigt (se tabell B.19 i bilagan). Några större köns- eller ålderskillnader framträder knappast när det gäller detta. I tabell 33 redovisas andelen som tycker att det är mycket viktigt?

Tabell 33. Andel som anger att det är mycket viktigt att påverka samhället efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019	11	10		
Haninge, 2016	23	21	27	18
Heby, 2019	8	19		
Jönköping, 2015	27	13	13	13
Jönköping, 2018	33	27	26	17
Malmö, 2015	15	20		
Malmö, 2019	14	18		
Norrköping, 2008	20	17	20	21
Median	18	19	23	18
Min	8	10	13	13
Max	33	27	27	21

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Om vi ser till genomsnittsvärdena är det ungefär en femtedel som tycker att det är mycket viktigt att påverka samhället. Skillnaden mellan kön och åldersgrupperna är ganska begränsade men mest vanligt tycks detta vara bland killar i gymnasiet.

Åka på utlandssemester

I vissa enkäter – speciellt i Jönköping och Lidingö – har barnen/ungdomarna fått svara på hur viktigt de tycker det är att åka på semester utomlands. Om vi ser till hur många som tycker detta är ganska eller mycket viktigt finns tydliga tecken på att allt färre tycker det är viktigt att åka på utlandssemester med ökad ålder (se tabell B.20 i bilagan). I mellanstadiet tycker ungefär tre fjärdedelar att detta är ganska eller mycket viktigt, i högstadiet krymper denna andel till ungefär två tredjedelar för att i gymnasiet minska till ungefär hälften. I gymnasiet intresserar det fler tjejer – nästan 60 % tycker det är ganska eller mycket viktigt – än killar – endast 45 %. I övrigt är könsskillnaderna relativt små.

Hur många är det då som tycker det är mycket viktigt att åka på utlandssemester?

Tabell 34. Andel som anger att det är mycket viktigt att åka på utlandssemester efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			29	41	26	31
Jönköping, 2012	45	37	26	28	21	27
Norrköping, 2008			30	33	16	26
Lidingö, 2011			48	51	28	45
Median	45	37	30	37	24	29
Min	45	37	26	28	16	26
Max	45	37	48	51	28	45

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

De åldersskillnader som finns när det gäller hur många det är som tycker att det är ganska eller mycket viktigt att åka på utlandssemester kvarstår även om vi ser till hur många som tycker att det är mycket viktigt. Från cirka 40 procent i mellanstadiet (dock endast en studie) sjunker andelen till ungefär en fjärdedel i gymnasiet. På de bägge högre stadierna är det något fler bland

tjejerna än bland killarna som tycker detta är mycket viktigt. Ovanligt många i studien från Lidingö år 2011 tycker detta i jämförelse med de andra kommuner.

Har det då skett några förändringar över tid? Här kan utvecklingen studeras i Jönköping och Lidingö.

Tabell 35. Andel som anger att det är mycket viktigt att åka på utlandssemester efter kön, stadium och kommun/undersökningsår.

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Haninge, 2012			29	41	26	31
Jönköping, 2003			26	22	14	17
Jönköping, 2006			29	26	17	15
Jönköping, 2009			29	33	16	23
Jönköping, 2012	45	37	26	28	21	27
Jönköping, 2015	56	45				
Jönköping, 2018	58	42				
Lidingö, 2003			33	34		
Lidingö, 2007			42	54	31	47
Lidingö, 2011			48	51	28	45

Resultaten pekar ganska entydigt mot att det är alltför i de båda kommunerna som tycker att det är mycket viktigt att åka på utlandssemester.

Att vara med i olika communities

I några av de senare undersökningarna har barnen/ungdomarna även fått ta ställning till hur viktigt de tycker det är att vara med i olika communities såsom Instagram, Facebook. Detaljerade resultat visar att många tycker detta inte alls är viktigt eller att det inte är särskilt viktigt (se tabell B.21 i bilagan). I mellanstadiet svarat ungefär 60 %, i högstadiet 30-40 % och i gymnasiet 45-55 % att det är så. Här finns en klar åldersskillnad – intresset är lägst i mellanstadiet och ökar sedan till högstadiet vartefter det åter minskat något till gymnasiet. I tabell 36 nedan studerar vi närmare hur många det är som tycker att det är mycket viktigt. Ser vi till totalbilden ligger denna andel något högre än andelen som tycker att det är mycket viktigt att ha kläder som är inne och kommer alltså relativt långt ner i barns/ungdomars rangordning kring vad som är viktigt.

Tabell 36. Andel som anger att det är att delta i olika communities efter kön, stadium och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun, år	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
Askersund, 2019			26	34		
Haninge, 2015			30	47	34	34
Heby, 2019			22	29		
Huddinge, 2014	18	12				
Knivsta, 2019			23	29		
Täby, 2013	18	18	29	33		
Täby, 2018	18	15	28	35		
Värmdö, 2019			30	40		
Median	18	15	28	34	34	34
Min	18	12	22	29		
Max	18	18	30	47		

Värden som framstår som speciellt höga markeras med blått och de som bedöms som ovanligt låga med gult.

Att intresset för att vara med i olika communities är lägst på mellanstadiet stämmer väl – endast något mer än 15 procent tycker att det är mycket viktigt. Efter detta ökar dock andelen till högstadiet och gymnasiet, där i det senare fallet ungefär en tredjedel tycker att detta är mycket viktigt. Könsskillnaden är relativt begränsad men i högstadiet tycks allmänt gälla att det är något fler bland tjejerna som tycker att det är mycket viktigt. Speciellt högt tycks intresset var bland högstadietjejer i Haninge år 2015.

Sammanfattning

Syftet med den här rapporten är att – utifrån deras egna ställningstaganden – få en bild av hur viktigt barn/ungdomar tycker det är med hälsa, relationer till kamrater och föräldrar, att prestera i skola och på fritiden. En litteraturgenomgång tyder på att forskningen kring detta (utifrån ett totalperspektiv) är mycket begränsad. Däremot framkommer inte sällan synpunkter/åsikter kring hur viktigt de själva tycker att något är eller kanske främst hur viktigt det borde vara för dem med att t ex vara bra i skolan, leva hälsosamt eller ägna sig åt fysisk aktivitet. Detta gör det av speciellt intresse att få en djupare, mer övergripande bild av vad barn/ungdomar själva tycker är viktigt.

Materialet till rapporten har hämtats från slumpmässiga undersökningar som genomförts inom projektet *Ung livsstil* i en rad olika kommuner från 2003 och framåt. I dessa har elever i mellan- och högstadiet samt gymnasiet fått besvara en enkät under skoltid. Underlaget för urvalet är i samtliga fall alla elever i kommunen från såväl kommunala som fristående skolor. I flera av kommunerna har upprepade studier gjorts vid flera tillfällen, vilket ger en möjlighet att studera om det skett förändringar över tid.

Underlaget till rapporten har hämtas från frågan ”Hur viktigt är följande för dig?” med svarsalternativen Inte alls viktigt, Inte så viktigt, Ganska viktigt, Mycket viktigt. Vilka alternativ som barnen/ungdomarna får ta ställning till varierar till viss del mellan olika undersökningar. De vanligaste är Att det går bra för mig i skolan, Att jag är frisk, Att påverka samhället, Att jag har kläder och skor som är inne, Att mina föräldrar har tid att prata respektive göra saker med mig, Att jag är bra på dansa, Att jag är bra i någon idrott, Att jag har många kompisar, Att jag är bra på något instrument eller att sjunga, Att mina kompisar tycker jag är en bra kompis, Att ha 1-2 goda vänner, Att jag kan vara ett stöd till kompisar, Att jag har en vältränad kropp, Att ha en partner. Dessa alternativ tar upp flera centrala perspektiv såsom hälsa, relation till kamrater och föräldrar, prestationer i skolan och på fritiden, syn på utseendet. Analysen av svaren har koncentrerats till andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga, för att få en mer precis uppfattning av hur centrala de olika perspektiven är för barnen/ungdomarna. I ett senare avsnitt tas även övriga alternativ, som endast ingår i ett mer begränsat antal undersökningar, även upp. Dessa är Att bli respekterad, Att påverka samhället, Att leva hälsosamt, Att festa med kompisar, Att jag kan åka på utlandssemester, Att delta i olika communities. I detta avsnitt studeras skillnader mellan kommuner och diskuteras hur många som tycker att olika saker inte alls är viktiga eller inte särskilt viktiga.

I det inledande avsnittet ”Vad är viktigt?” studeras hur många barn/ungdomar – uppdelat efter kön och skolstadium – som anger att olika saker är. Utgångspunkten för denna analys är genomsnittlig andel (%) som angett att respektive sak är mycket viktig. Genomsnittet är medianen av resultaten från de aktuella undersökningarna i de olika kommunerna där alternativet finns med i frågan. Det första dessa resultat visar är att rangordningen av olika alternativ är mycket likartad oberoende av kön och ålder. Det finns alltså en relativ likartad inställning till vad som är viktigast och vad som är mindre viktigt redan från mellanstadiet.

Högst upp kommer att vara en bra kompis och att ha 1-2 goda vänner, något som pekar på kamraternas stora betydelse. Efter detta kommer att vara frisk, att vara stöd för kompisar och att vara bra i skolan. I en tredje grupp kommer att ha många kompisar samt att föräldrarna har tid att prata med en. Längre ner kommer så att föräldrar har tid att göra saker med en, att man är bra i någon idrott och i de båda högre stadierna att ha en partner. Det som blir minst viktigt är att vara bra i musik respektive i dans.

Men bakom detta likartade mönster döljer sig – om vi närmare studerar andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga - tydliga köns- och ålderskillnader. Om vi börjar med könsskillnader kan vi se att det är fler bland tjejer som tycker det är mycket viktigt att vara bra kompis, att vara stöd till kompisar, att föräldrar har tid att prata respektive göra saker med barnet samt att vara bra i dans. I några fall är könsskillnaderna små i mellanstadiet medan tjejer lägger större vikt vid detta på de båda högre stadierna. Detta gäller för att ha 1-2 goda vänner, att vara frisk samt att vara bra i skolan. Endast i två fall gäller oberoende av ålder att fler killar tycker något är viktigare, nämligen att ha många kompisar samt att vara bra i någon idrott. Till detta skall läggas att fler bland killarna i de två högre stadierna anger att det är mycket viktigt att ha en partner samt att det är fler killar som tycker det är mycket viktigt att vara vältränad på de båda lägre stadierna. I gymnasiet är det liten skillnad mellan killar och tjejer när det gäller detta. Speciellt om vi ser till de fall som tjejer uppger som viktigare gäller ofta att könsskillnaderna ökar med ökad ålder. Här skulle det kunna handla om en utveckling av könsrollerna.

När det gäller förändringar över ålder är det mest övergripande mönstret att andelen som tycker att olika saker är mycket viktiga minskar med ökad ålder. Betydelsen av olika saker tonas alltså ned när ungdomarna blir äldre. En rimlig tolkning är att de äldre blir mer specifika kring vad som är viktigt. Det finns dock tre fall – bland tjejerna – där åldersförändringarna är små. Detta gäller för att vara en bra kompis, att ha 1-2 goda vänner samt att vara frisk, detta förblir alltså något mycket centralt för tjejer oberoende av ålder. Bland killar minskar däremot betydelsen av dessa saker med ökad ålder.

I rapporten studeras även hur bilden skiljer sig mellan olika kommuner och om det skett någon förändring över tid. När det gäller förändringar över tid är resultaten ofta splittrade, men det genomgående mönstret tycks dock vara att det knappast skett några mer omfattande, systematiska förändringar. Vad barn/ungdomar tycker är viktigt tycks alltså i stora drag vara ganska stabilt över tid.

Referenser

Elofsson S. (2017). *Vad tror gymnasieelever att de kommer att göra efter examen?*
<https://www.unglivsstil.org/rapporter> och www.stockholm.se/idrott/forskning.

Elofsson S. (2014). *Ungas livsstil i låg- och högstatusområde. En studie i åldersgruppen 13-16 år.* Ung livsstil, rapport nr 16. Stockholms universitet: Institutionen för socialt arbete, Stockholms stad: Idrottsförvaltningen
<https://www.unglivsstil.org/rapporter> och www.stockholm.se/idrott/forskning.

Bilaga

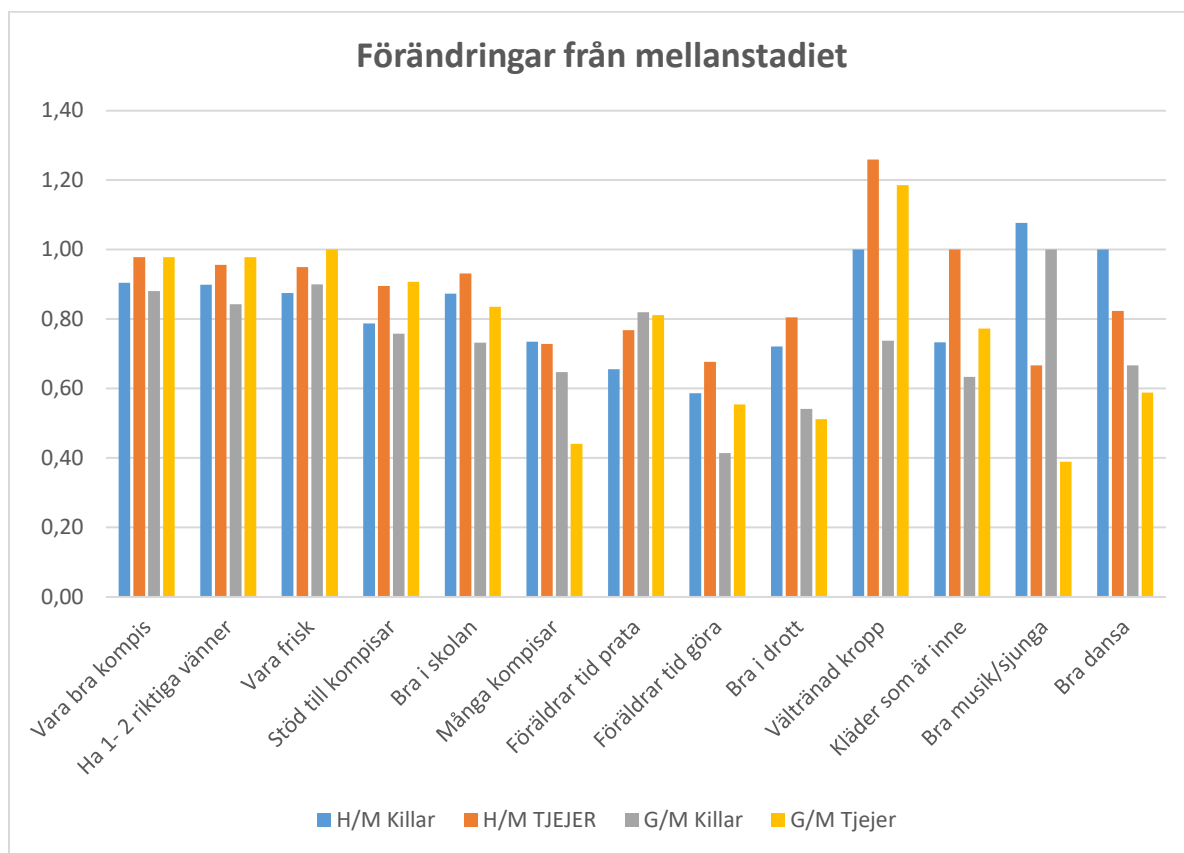

Diagram B.1. Andel som tycker det är mycket viktigt förändringar från mellan- till högstadiet respektive från mellanstadiet till gymnasiet. Medianvärden efter kön och skolstadium.

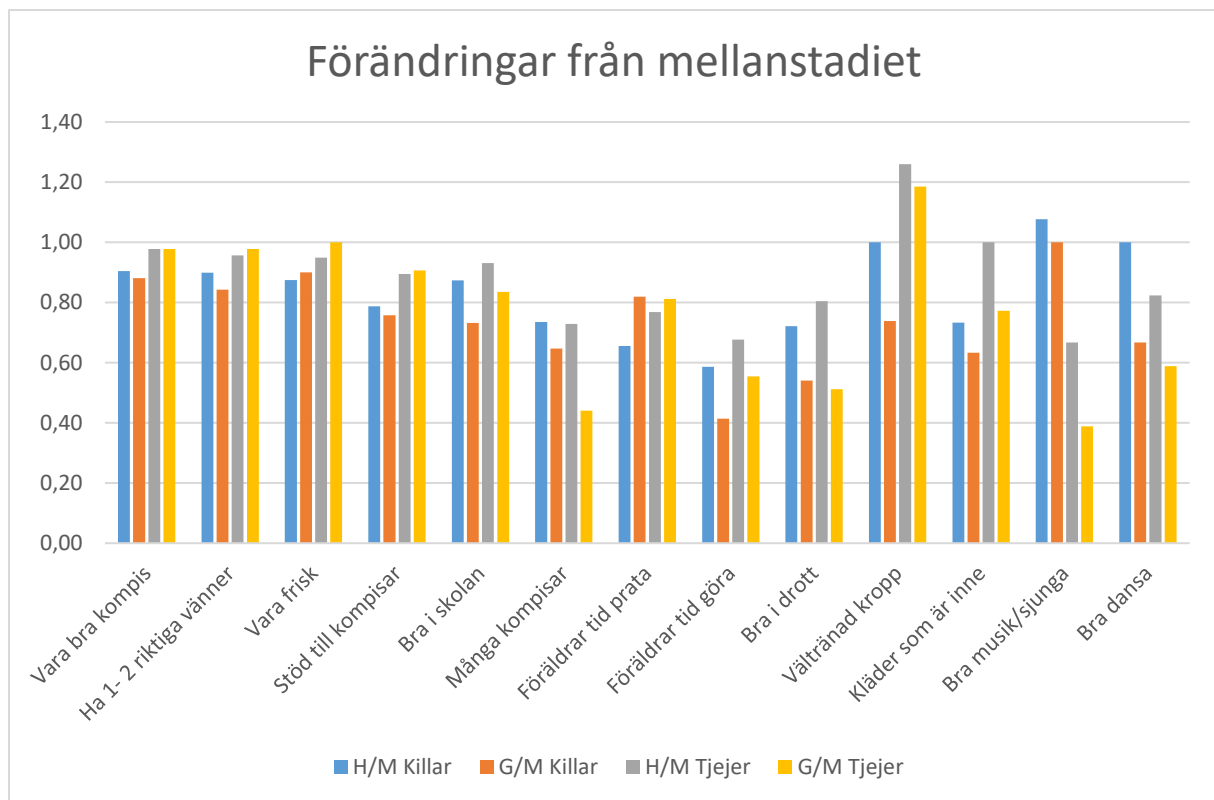

Diagram B.1. Andel som tycker det är mycket viktigt förändringar från mellan- till högstadiet respektive från mellanstadiet till gymnasiet. Medianvärden efter kön och skolestadium.

Att vara frisk

Tabell B.1. Hur viktigt vara frisk efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	(+)	1	2	86	1	0	84
Jönköping mellan, 2012		1	2	84	0	0	85
Jönköping mellan, 2015		1	1	86	0	1	85
Jönköping mellan, 2018		1	2	80	0	3	79
Täby mellan, 2013	(*)	2	2	74	0	4	79
Täby mellan, 2018		1	3	76	1	3	72
Median		1	2	82	0	2	82
Min		1	1	74	0	0	72
Max		2	3	86	1	4	85
Haninge hög, 2012	**	2	4	71	0	1	81
Haninge hög, 2016		2	3	68	2	5	73
Huddinge hög, 2009	+	1	5	71	0	4	76
Jönköping hög, 2003	(*)	2	2	75	0	4	74
Jönköping hög, 2006		0	3	75	1	3	76
Jönköping hög, 2009		2	3	72	1	3	72
Jönköping hög, 2012	***	1	3	71	1	2	81
Jönköping hög, 2015		2	4	68	1	4	70
Jönköping hög, 2018	(+)	2	2	70	0	4	72
Kalmar hög, 2013	(+)	1	3	69	1	3	76
Lidingö hög, 2003		1	2	76	0	2	78
Lidingö hög, 2007		0	4	72	0	2	77
Lidingö hög, 2011	*	0	3	72	0	0	78
Malmö hög, 2015	**	3	5	65	1	5	72
Norrköping hög, 2008	(+)	1	3	74	0	4	74
Täby hög, 2015	*	3	2	69	0	4	79
Median		2	3	71	0	4	76
Min		0	2	65	0	0	70
Max		3	5	76	2	5	81
Haninge gym, 2012		3	3	69	2	2	72
Haninge gym, 2016	(*)	2	3	70	0	2	80
Huddinge gym, 2009	+	1	2	74	0	3	80
Huddinge gym, 2016	***	3	6	61	1	3	79
Jönköping gym, 2003		0	3	76	0	3	81
Jönköping gym, 2006		2	2	76	1	2	74
Jönköping gym, 2009	***	1	3	68	0	2	78
Jönköping gym, 2012	***	3	3	67	1	1	79
Jönköping gym, 2015	***	2	4	63	1	4	74
Jönköping gym, 2018		0	2	77	1	2	79
Lidingö gym, 2007		1	2	77	0	1	78
Lidingö gym, 2011	(+)	1	1	74	0	3	79
Täby gym, 2015	**	1	4	65	0	4	74
Median		1	3	70	0	2	79
Min		0	1	61	0	1	72
Max		3	6	77	2	4	81

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att leva hälsosamt

Tabell B.2. Hur viktigt leva hälsosamt efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Kalmar hög, 2013	*** +	5	9	46	3	11	46
Täby hög, 2015		4	13	43	1	7	60
Täby hög, 2018		3	8	53	1	8	59
Vallentuna hög, 2015		5	13	37	4	13	37
Värmdö hög, 2019		4	10	56	2	8	55
Huddinge gym, 2016	***	7	23	29	2	20	37
Vallentuna gym, 2015		6	20	36	2	11	35
Median		5	10	46	2	11	51
Min		3	8	29	1	7	37
Max		7	23	56	4	20	60

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att ha en vältränad kropp

Tabell B.3. Hur viktigt att ha vältränad kropp efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	**	4	11	48	3	18	39
Jönköping mellan, 2012	***	5	17	42	7	25	27
Täby mellan, 2018	***	5	15	39	9	24	23
Median		5	15	42	7	24	27
Min		4	11	39	3	18	23
Max		5	17	48	9	25	39
Haninge hög, 2012		9	22	31	6	23	33
Huddinge hög, 2009	(*)	6	14	48	4	21	41
Huddinge hög, 2015	*	6	19	45	8	26	39
Jönköping hög, 2003	***	8	28	29	9	40	17
Jönköping hög, 2006	***	7	22	34	7	27	20
Jönköping hög, 2009	***	6	23	31	0	28	25
Jönköping hög, 2012	(**)	10	22	32	5	25	26
Jönköping hög, 2015	**	12	23	32	13	27	22
Jönköping hög, 2018	***	7	22	35	10	27	23
Kalmar hög, 2013		3	15	44	4	16	42
Lidingö hög, 2003	***	5	12	37	5	26	23
Lidingö hög, 2007	*	2	14	44	2	16	33
Lidingö hög, 2011		3	16	41	2	20	35
Malmö hög, 2015	***	10	22	31	13	27	24
Malmö hög, 2019	**	13	22	29	14	29	24
Norrköping hög, 2008	***	5	22	34	7	27	23
Täby hög, 2015	*	4	18	41	4	14	52
Täby hög, 2018	*	5	15	42	4	22	33
Värmdö hög, 2019	*	8	18	44	7	26	30
Median		6	21	36	6	26	28
Min		2	12	29	0	14	17
Max		12	28	48	13	40	52
Haninge gym, 2012		10	23	32	10	23	27
Haninge, gym, 2015	*	7	16	46	5	27	34
Huddinge gym, 2016		7	28	30	4	27	32
Jönköping gym, 2003	***	9	31	23	14	34	12
Jönköping gym, 2006	(**)	12	22	28	9	27	19
Jönköping gym, 2009	(**)	11	23	28	7	28	22
Jönköping gym, 2012	(*)	11	20	33	5	21	34
Jönköping gym, 2015		14	26	27	10	27	25
Jönköping gym, 2018		8	27	25	7	29	23
Lidingö gym, 2007	*	5	19	40	2	11	43
Lidingö gym, 2011	***	5	19	35	3	13	45
Norrköping gym, 2008		8	29	24	10	24	25
Täby gym, 2015		7	21	31	5	21	32
Median		8	23	30	7	27	27
Min		5	16	23	2	11	12
Max		14	31	46	14	34	45

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att ha kläder som är inne

Tabell B.4. Hur viktigt att ha kläder som är inne efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009		16	25	34	15	28	33
Jönköping mellan, 2012	*	15	28	28	19	32	19
Jönköping mellan, 2015	*	19	31	27	22	34	19
Jönköping mellan, 2018	*	18	29	30	20	32	22
Täby mellan, 2013		24	33	22	23	32	21
Täby mellan, 2018	***	20	34	22	30	37	12
Median		19	30	28	21	32	20
Min		15	25	22	15	28	12
Max		24	34	34	30	37	33
Haninge hög, 2012	*	28	29	18	15	35	19
Jönköping hög, 2003		18	29	17	16	28	18
Jönköping hög, 2006	*	17	30	21	10	29	19
Jönköping hög, 2009		16	32	19	14	31	20
Jönköping hög, 2012	(**)	23	32	19	16	34	15
Jönköping hög, 2015	***	16	28	31	14	35	21
Jönköping hög, 2018	(+)	14	27	32	12	29	25
Lidingö hög, 2003		18	23	22	9	24	23
Lidingö hög, 2007	***	10	26	23	5	16	31
Malmö hög, 2015	**	20	31	19	13	33	21
Norrköping hög, 2008		14	30	24	14	29	22
Täby hög, 2015	+	26	26	19	18	29	20
Täby hög, 2018		20	29	21	14	34	21
Median		18	29	21	14	29	21
Min		10	23	17	5	16	15
Max		28	32	32	18	35	31
Haninge gym, 2012	(*)	30	27	20	25	35	11
Huddinge gym, 2009		24	33	17	20	35	16
Jönköping gym, 2003		23	30	16	20	27	14
Jönköping gym, 2006		20	33	16	17	34	15
Jönköping gym, 2009	(**)	23	34	16	16	39	13
Jönköping gym, 2012	(*)	22	28	21	17	35	15
Jönköping gym, 2015	(+)	24	30	17	18	33	16
Jönköping gym, 2018	(**)	18	27	23	13	37	17
Lidingö gym, 2007	+	15	23	23	8	26	27
Norrköping gym, 2008	**	24	36	17	16	29	20
Täby gym, 2015		24	32	14	21	32	13
Median		23	30	17	17	34	15
Min		15	23	14	8	26	11
Max		30	36	23	25	39	27

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Tabell B.5. Hur viktigt vara bra kompis efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	**	1	13	86	0	1	93
Huddinge mellan, 2014	**	1	2	85	0	1	92
Jönköping mellan, 2012	*	0	1	87	0	0	92
Täby mellan, 2013	***	2	1	84	0	1	94
Täby mellan, 2018	*	0	1	84	1	1	91
Median		1	1	85	0	1	92
Min		0	1	84	0	0	91
Max		2	13	87	1	1	94
Haninge hög, 2012	***	3	2	71	0	2	90
Haninge hög, 2015	**	3	4	70	1	1	79
Huddinge hög, 2009	***	2	3	75	1	1	88
Jönköping hög, 2003	***	2	2	78	0	0	92
Jönköping hög, 2006	***	1	2	82	0	1	92
Jönköping hög, 2009	***	2	3	79	0	1	90
Jönköping hög, 2012	***	3	4	72	1	1	92
Jönköping hög, 2015	+	4	3	67	3	2	73
Jönköping hög, 2018	***	1	2	72	1	2	85
Kalmar hög, 2013	***	1	1	77	0	1	85
Knivsta hög, 2019	***	4	2	70	0	2	84
Lidingö hög, 2007	***	1	0	80	0	0	95
Lidingö hög, 2011	**	0	1	80	0	1	91
Malmö hög, 2015	***	4	5	56	2	5	63
Malmö hög, 2019	***	6	7	50	3	4	66
Norrköping hög, 2008	***	1	2	79	1	0	90
Täby hög, 2015	***	2	2	74	0	1	94
Täby hög, 2018	***	1	1	79	0	1	91
Vallentuna hög, 2015	***	2	2	77	0	1	89
Median		2	2	76	0	1	90
Min		0	0	56	0	0	63
Max		4	5	82	3	5	95
Haninge gym, 2012	***	4	7	66	1	3	84
Haninge gym, 2015	*	3	5	70	1	0	83
Huddinge gym, 2009	***	3	5	68	0	2	90
Huddinge gym, 2016	***	2	13	47	1	9	58
Jönköping gym, 2003	***	2	3	81	0	0	92
Jönköping gym, 2006	***	3	4	74	1	1	89
Jönköping gym, 2009	***	3	4	69	0	1	89
Jönköping gym, 2012	***	5	4	67	1	0	85
Jönköping gym, 2015	***	4	6	63	1	3	78
Jönköping gym, 2018	***	3	2	74	1	1	83
Lidingö gym, 2007	**	1	2	83	0	0	94
Lidingö gym, 2011	***	0	1	74	0	1	93
Norrköping gym, 2008	***	0	3	75	0	1	89
Täby gym, 2015	***	2	2	77	0	1	89
Täby gym, 2019	***	2	2	76	0	1	89
Vallentuna gym, 2015	**	4	1	76	0	0	95
Median		3	4	74	0	1	89
Min		0	1	47	0	0	58
Max		5	13	83	1	9	95

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Ha 1-2 goda vänner

Tabell B.6. Hur viktigt att ha 1-2 goda vänner efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009		1	2	89	1	1	87
Huddinge mellan, 2014		2	2	88	1	1	91
Jönköping mellan, 2012	(*)	0	1	91	1	0	95
Jönköping mellan, 2015		1	1	95	1	0	95
Täby mellan, 2013	**	3	4	85	1	1	90
Täby mellan, 2018		1	1	89	2	1	91
Median		1	2	89	1	1	91
Min		0	1	85	1	0	87
Max		3	4	95	2	1	95
Askersund hög, 2019		1	6	80	3	1	83
Haninge hög, 2012	***	2	4	72	0	0	89
Haninge hög, 2015	**	5	3	69	1	3	79
Heby hög, 2019		3	2	80	1	3	87
Huddinge hög, 2009	***	3	6	75	2	2	86
Jönköping hög, 2003	***	3	3	80	1	1	91
Jönköping hög, 2006	***	2	2	81	1	1	88
Jönköping hög, 2009	+	2	3	79	1	2	84
Jönköping hög, 2012	***	5	4	71	0	1	87
Jönköping hög, 2015	+	2	2	79	1	2	84
Jönköping hög, 2018		3	2	83	2	2	87
Kalmar hög, 2013	***	2	3	79	1	1	92
Knivsta hög, 2019	+	1	4	82	1	2	88
Lidingö hög, 2003	**	2	1	86	0	1	95
Lidingö hög, 2007	***	1	1	82	0	0	92
Lidingö hög, 2011	*	1	4	73	1	2	83
Norrköping hög, 2008	**	2	3	82	1	1	89
Täby hög, 2015	***	2	4	77	1	2	80
Täby hög, 2018	**	3	2	82	1	0	88
Vallentuna hög, 2015	***	1	3	81	0	1	93
Värmdö hög, 2019		1	3	89	1	1	92
Median		2	3	80	1	1	88
Min		1	1	69	0	0	79
Max		5	6	89	2	3	95
Haninge gym, 2012	***	7	7	63	1	4	80
Haninge gym, 2015		3	4	73	1	1	79
Huddinge gym, 2009	***	3	8	66	1	3	85
Jönköping gym, 2003	***	3	4	80	0	1	89
Jönköping gym, 2006	***	4	4	74	2	2	86
Jönköping gym, 2009	***	5	7	69	1	1	86
Jönköping gym, 2012	***	5	5	66	1	3	76
Jönköping gym, 2015	**	3	4	79	1	3	86
Jönköping gym, 2018	***	2	3	83	1	1	90
Lidingö gym, 2007	***	0	2	82	1	0	95
Lidingö gym, 2011	***	1	6	69	0	1	90
Norrköping gym, 2008	(**)	10	40	19	5	27	32
Täby gym, 2015	***	2	4	78	1	2	88
Täby gym, 2019	***	3	4	77	0	1	88
Vallentuna gym, 2015		6	1	79	2	3	83
Median		2	3	80	1	1	88
Min		1	1	69	0	0	79
Max		5	6	89	2	3	95

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Vara stöd till kompisar

Tabell B.7. Hur viktigt vara stöd till kompisar efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	*	1	2	69	0	2	76
Huddinge mellan, 2014	***	2	3	64	0	2	83
Jönköping mellan, 2012	***	1	5	68	0	3	83
Jönköping mellan, 2015	**	1	1	85	0	1	92
Jönköping mellan, 2018	***	0	4	81	1	1	91
Täby mellan, 2013	***	2	4	71	0	2	87
Täby mellan, 2018	***	1	4	66	1	2	86
Median		1	4	69	0	2	86
Min		0	1	64	0	1	76
Max		2	5	85	1	3	92
Haninge hög, 2012	***	4	11	51	1	4	85
Huddinge hög, 2009	***	4	13	46	1	3	73
Jönköping hög, 2003	**	4	10	81	0	3	76
Jönköping hög, 2006	***	2	10	50	1	1	78
Jönköping hög, 2009	***	4	9	53	1	3	75
Jönköping hög, 2012	***	3	8	53	1	2	79
Jönköping hög, 2015	***	4	6	53	2	2	71
Jönköping hög, 2018	***	2	6	51	2	3	77
Lidingö hög, 2003	***	2	10	53	0	1	81
Lidingö hög, 2007	***	1	10	49	0	0	80
Lidingö hög, 2011	***	0	4	70	0	1	87
Norrköping hög, 2008	***	2	10	49	0	1	77
Täby hög, 2015	***	4	12	40	2	3	82
Täby hög, 2018	***	4	5	52	1	2	77
Vallentuna, hög, 2015	***	4	7	54	1	3	76
Värmdö hög, 2019	**	4	7	56	0	2	78
Median		4	10	53	1	2	78
Min		0	4	40	0	0	71
Max		4	13	81	2	4	87
Haninge gym, 2012	***	6	13	49	1	6	73
Huddinge gym, 2009	***	3	11	44	0	3	80
Huddinge gym, 2016	***	3	10	48	0	3	75
Jönköping gym, 2003	***	4	10	48	1	3	76
Jönköping gym, 2006	***	6	11	40	3	3	66
Jönköping gym, 2009	***	6	11	37	1	3	73
Jönköping gym, 2012	***	6	10	48	1	3	68
Jönköping gym, 2015	***	4	8	53	0	2	78
Jönköping gym, 2018	***	2	7	58	1	3	76
Lidingö gym, 2007	***	0	8	50	1	3	81
Lidingö gym, 2011	***	1	4	63	0	1	90
Norrköping gym, 2008	***	2	9	51	0	3	80
Täby gym, 2015	***	5	12	41	1	5	71
Täby gym, 2018	***	3	6	50	1	1	79
Vallentuna gym, 2015	***	5	7	47	2	5	88
Median		4	10	48	1	3	76
Min		0	4	37	0	1	66
Max		6	13	63	3	6	90

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Ha många kompisar

Tabell B.8. Hur viktigt ha många kompisar efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	+	2	4	74	1	3	73
Huddinge mellan, 2014		1	7	85	1	10	59
Jönköping mellan, 2012		2	5	68	2	4	69
Täby mellan, 2013	**	2	5	69	2	5	69
Täby mellan, 2018		2	7	65	4	10	53
Median		2	5	69	2	5	69
Min		1	4	65	1	3	53
Max		2	7	85	4	10	73
Haninge hög, 2015	**	9	16	50	13	23	42
Huddinge hög, 2009		3	13	47	4	14	50
Huddinge hög, 2012		4	19	44	4	18	44
Jönköping hög, 2003	(+)	2	7	62	1	8	67
Jönköping hög, 2006		2	7	60	2	8	62
Jönköping hög, 2009	***	4	9	54	2	12	55
Jönköping hög, 2012		5	11	47	3	16	48
Jönköping hög, 2015		10	14	45	10	24	34
Jönköping hög, 2018		7	11	52	12	19	35
Kalmar hög, 2013		4	11	45	3	17	43
Lidingö hög, 2003	**	1	4	69	0	3	73
Lidingö hög, 2007		1	5	69	0	3	70
Lidingö hög, 2011		1	8	57	2	12	45
Malmö hög, 2015	***	8	19	38	10	29	24
Malmö hög, 2019	***	10	22	33	8	32	25
Norrköping hög, 2008	+	2	10	53	3	12	49
Täby hög, 2015	(*)	4	13	41	4	14	47
Täby hög, 2018		4	11	53	2	16	45
Vallentuna hög, 2015	***	2	13	48	2	28	31
Värmdö hög, 2019	**	5	10	54	4	23	38
Knivsta hög, 2019		2	13	47	3	18	45
Median		4	11	51	3	16	45
Min		1	4	38	0	3	24
Max		10	19	69	13	29	73
Haninge gym, 2015	***	10	21	44	17	35	23
Huddinge gym, 2009		5	21	37	6	23	33
Huddinge gym, 2012		8	27	27	6	31	23
Jönköping gym, 2003	(*) (***) (+) *** ***	4	9	52	3	12	49
Jönköping gym, 2006		5	11	47	2	9	45
Jönköping gym, 2009		7	13	40	2	18	35
Jönköping gym, 2012		9	16	36	6	19	30
Jönköping gym, 2015		10	25	36	13	25	22
Jönköping gym, 2018		12	21	36	15	35	21
Lidingö gym, 2007		1	6	62	1	6	67
Lidingö gym, 2011	+	1	10	48	0	17	43
Norrköping gym, 2018	**	4	12	44	5	20	35
Täby gym, 2015		9	26	28	6	26	26
Vallentuna gym, 2015		9	31	28	10	38	25
Median		8	19	39	6	22	32
Min		1	6	27	0	6	21
Max		12	31	62	17	38	67

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att festa med kompisar

Tabell B.9. Hur viktigt att festa med kompisar efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Haninge hög, 2015		30	30	22	25	31	24
Huddinge hög, 2009		21	31	23	21	32	21
Jönköping hög, 2015	***	40	23	18	46	28	12
Jönköping hög, 2018	***	36	29	18	46	28	10
Kalmar hög, 2013	*	25	35	13	27	42	11
Malmö hög, 2015	***	32	34	13	38	35	9
Malmö hög, 2019	+ (*)	34	34	14	34	37	9
Täby hög, 2013	+	36	31	15	39	33	8
Vallentuna hög, 2015	+ (**)	35	37	16	41	34	6
Värmdö hög, 2019		39	33	14	44	31	11
Median		35	31	16	39	32	11
Min		21	23	13	21	28	6
Max		40	37	23	46	42	24
Haninge gym, 2015		17	23	39	21	25	30
Huddinge gym, 2016	+	25	34	16	30	35	15
Jönköping gym, 2015	**	27	29	19	32	32	15
Jönköping gym, 2018		32	30	16	31	32	12
Täby gym, 2013	*	23	31	19	25	34	13
Vallentuna gym, 2015	+	30	22	30	36	32	14
Median		26	30	19	31	32	15
Min		17	22	16	21	25	12
Max		32	34	39	36	35	30

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Föräldrar har tid att prata

Tabell B.10. Hur viktigt att föräldrar har tid att prat med mig efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	*	1	8	67	2	4	73
Huddinge mellan, 2014	*	2	9	61	1	6	69
Jönköping mellan, 2012	(*)	1	4	67	1	6	74
Jönköping mellan, 2015	*	1	1	88	0	1	91
Täby mellan, 2013	**	2	8	59	2	4	72
Täby mellan, 2018		1	11	56	2	9	64
Median		1	8	61	2	6	72
Min		1	1	37	0	1	50
Max		7	21	88	3	14	91
Huddinge hög, 2009	***	7	21	37	3	14	50
Huddinge hög, 2012	***	6	17	50	3	6	65
Jönköping hög, 2003	*	4	15	49	5	8	57
Jönköping hög, 2006	***	4	15	47	3	9	58
Jönköping hög, 2009	**	4	15	44	4	13	55
Jönköping hög, 2012	***	4	11	51	3	8	63
Kalmar hög, 2013	***	6	16	40	3	12	56
Lidingö hög, 2003	***	3	15	47	3	8	64
Lidingö hög, 2007	***	5	16	43	2	8	66
Lidingö hög, 2015	*	5	16	42	2	16	53
Norrköping hög, 2008	***	4	17	46	3	10	57
Täby hög, 2015	***	14	18	30	6	12	56
Täby hög, 2018	**	8	16	37	5	14	52
Vallentuna hög, 2015	**	10	19	35	5	14	48
Värmdö hög, 2019	*	7	16	43	5	12	54
Median		5	16	44	3	11	57
Min		3	11	30	2	6	48
Max		14	19	51	6	16	66
Huddinge gym, 2009	***	8	27	29	4	11	53
Huddinge gym, 2012	***	10	22	38	2	15	56
Jönköping gym, 2003	***	7	20	36	5	10	55
Jönköping gym, 2006	***	8	20	32	4	13	46
Jönköping gym, 2009	***	8	26	31	4	11	52
Jönköping gym, 2012	***	11	16	34	3	13	57
Lidingö gym, 2007	***	5	17	38	3	10	56
Lidingö gym, 2011	***	9	30	28	2	15	50
Norrköping gym, 2008	***	7	22	34	3	11	61
Täby gym, 2015	***	10	27	23	4	14	45
Täby gym, 2018	***	7	21	29	1	11	54
Vallentuna gym, 2015	***	13	24	22	7	5	57
Median		8	22	32	4	11	55
Min		5	16	22	1	5	45
Max		13	30	38	7	15	61

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Föräldrar tid att göra saker

Tabell B.11. Hur viktigt att föräldrar har tid att göra saker med mig efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	*	1	8	68	1	4	72
Huddinge mellan, 2014	**	2	10	58	0	6	65
Jönköping mellan, 2012		2	11	49	2	10	56
Täby mellan, 2013	**	5	7	55	1	7	66
Täby mellan, 2018		2	11	55	2	9	59
Median		2	10	55	1	7	65
Min		1	7	49	0	4	56
Max		5	11	68	2	10	72
Askersund hög, 2019	**	6	22	31	2	14	42
Haninge hög, 2012	*	8	22	37	5	10	45
Haninge hög, 2015	*	7	18	41	6	14	52
Heby hög, 2019	**	5	21	35	1	14	51
Huddinge hög, 2009	**	10	23	33	6	18	41
Jönköping hög, 2003		6	21	68	6	19	34
Jönköping hög, 2006	**	6	26	30	5	17	36
Jönköping hög, 2009	*	6	25	30	5	22	38
Jönköping hög, 2012	**	8	20	36	4	17	43
Jönköping hög, 2015	**	4	12	57	2	8	66
Kalmar hög, 2013	***	6	19	32	3	15	45
Knivsta hög, 2019	**	3	23	40	4	13	52
Lidingö hög, 2003	+	5	22	34	5	14	39
Lidingö hög, 2007	**	7	26	30	5	19	40
Lidingö hög, 2011	*	6	30	28	5	23	34
Norrköping hög, 2008	**	5	28	29	3	21	34
Täby hög, 2015	***	10	23	26	4	17	49
Täby hög, 2018	**	8	12	46	4	11	56
Vallentuna hög, 2015	*	6	23	30	5	17	43
Värmdö hög, 2019		7	15	39	5	16	47
Median		6	22	34	5	17	43
Min		3	12	26	1	8	34
Max		10	30	68	6	23	66
Haninge gym, 2012	***	14	28	25	5	19	42
Haninge gym, 2015	*	9	22	36	7	13	49
Huddinge gym, 2009	***	11	35	22	7	20	39
Huddinge gym, 2016	***	8	24	30	3	12	56
Jönköping gym, 2003	**	10	36	21	8	24	28
Jönköping gym, 2006	**	12	35	20	7	30	23
Jönköping gym, 2009	***	15	35	16	6	22	28
Jönköping gym, 2012	***	11	30	27	5	23	30
Jönköping gym, 2015	***	5	17	41	3	8	62
Lidingö gym, 2007	**	8	41	20	7	26	26
Lidingö gym, 2011	***	13	42	15	2	28	28
Norrköping gym, 2008	(**)	10	40	19	5	27	32
Täby gym, 2015	***	11	35	20	6	19	34
Täby gym, 2019	***	9	24	31	2	12	49
Vallentuna gym, 2015	**	14	30	26	5	17	38
Median		11	35	22	5	20	34
Min		5	17	15	2	8	23
Max		15	42	41	8	30	62

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Föräldrar tid för mig

Tabell B.12. Hur viktigt att föräldrar har tid för mig efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Jönköping mellan, 2015	(+) #	1	5	74	1	3	69
Jönköping mellan, 2018		1	2	86	1	1	90
Jönköping hög, 2018	**	3	7	63	2	4	74
Malmö hög, 2015	***	5	14	43	3	11	57
Malmö hög, 2019	***	7	16	37	2	12	51
Jönköping gym, 2018	***	5	14	50	2	5	69

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Bli respekterad, tagen på allvar

Tabell B.13. Hur viktigt att ha partner efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Jönköping mellan, 2015	*	3	9	55	4	12	53
Jönköping mellan, 2018		3	9	52	3	17	49
Median		3	9	54	4	15	51
Askersund hög, 2019	*	6	23	27	4	16	41
Heby hög, 2019	(*)	6	15	39	0	17	43
Haninge hög, 2016		6	14	44	7	11	46
Huddinge hög, 2009	*	1	4	62	1	2	70
Jönköping hög, 2018	**	2	6	63	2	4	71
Kalmar hög, 2013	**	2	6	57	1	4	66
Täby hög, 2015	***	1	4	60	0	2	75
Täby hög, 2018	*	2	4	62	0	3	70
Vallentuna hög, 2016		4	6	51	2	6	53
Median		2	6	57	1	4	66
Min		1	4	27	0	2	41
Max		6	23	63	7	17	75
Haninge gym, 2015	+	6	10	45	4	6	52
Huddinge gym, 2009	***	1	6	61	0	2	80
Huddinge gym, 2016	*	2	4	62	0	3	70
Jönköping gym, 2018	*	3	9	58	2	6	64
Täby gym, 2015	***	1	5	56	1	3	69
Täby gym, 2018	***	1	7	58	0	3	78
Vallentuna gym, 2016	*	4	4	48	0	5	68
Median		2	6	58	0	3	69
Min		1	4	45	0	2	52
Max		6	10	62	4	6	80

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Ha partner

Tabell B.14. Hur viktigt att ha partner efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Jönköping mellan, 2012	*	24	40	13	32	40	10
Haninge hög, 2012		21	36	17	19	37	15
Jönköping hög, 2003	**	15	35	25	17	39	16
Jönköping hög, 2006	***	15	31	22	19	39	15
Jönköping hög, 2009	*	14	40	19	17	41	15
Jönköping hög, 2012	(*)	23	36	18	21	42	13
Jönköping hög, 2015	***	24	37	18	28	48	10
Jönköping hög, 2018	***	23	47	12	33	43	8
Lidingö hög, 2003	**	12	31	23	13	42	11
Norrköping hög, 2008	*	14	39	19	18	40	15
Median		15	36	19	19	41	15
Min		12	31	12	13	37	8
Max		24	47	25	33	48	16
Haninge gym, 2012		20	30	24	17	36	18
Huddinge gym, 2009	*	12	30	28	16	34	22
Jönköping gym, 2003		15	32	22	17	37	23
Jönköping gym, 2006		12	29	28	9	35	24
Jönköping gym, 2009		14	35	20	11	36	20
Jönköping gym, 2012	*	11	30	26	12	38	20
Jönköping gym, 2015	**	17	42	17	24	42	15
Jönköping gym, 2018	*	19	43	14	24	45	12
Norrköping gym, 2008	(***)	7	37	24	14	30	28
Täby gym, 2015		14	40	17	15	39	18
Median		14	34	23	16	37	20
Min		7	29	14	9	30	12
Max		20	43	28	24	45	28

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Vara bra i skolan

Tabell B.15. Hur viktigt att vara bra i skolan efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009		1	1	81	0	1	82
Huddinge mellan, 2014		1	2	71	0	0	82
Jönköping mellan, 2012		0	1	80	0	1	85
Jönköping mellan, 2015	(+)	2	2	80	0	1	80
Jönköping mellan, 2018	*	2	5	61	0	3	70
Täby mellan, 2013		1	2	75	0	1	72
Täby mellan, 2018		0	3	67	1	2	71
Median		1	2	75	0	1	80
Min		0	1	61	0	0	70
Max		2	5	81	1	3	85
Askersund hög, 2019		1	10	38	1	7	44
Haninge hög, 2012	**	2	3	68	0	1	78
Haninge hög, 2015	+	2	4	60	0	4	66
Heby hög, 2019	**	3	8	40	1	6	59
Huddinge hög, 2009	**	2	3	68	1	1	78
Jönköping hög, 2003		2	3	63	1	2	63
Jönköping hög, 2003		2	3	63	1	2	63
Jönköping hög, 2006	*	1	5	59	1	3	64
Jönköping hög, 2009	*	2	4	59	1	5	65
Jönköping hög, 2012	**	1	4	61	1	2	72
Jönköping hög, 2015		2	5	59	1	4	63
Jönköping hög, 2018	**	2	4	62	1	2	68
Kalmar hög, 2013	*	1	2	60	0	1	68
Knivsta hög, 2019		0	5	63	0	5	60
Lidingö hög, 2003		0	2	72	0	2	67
Lidingö hög, 2007		0	3	67	0	1	71
Lidingö hög, 2011		0	3	63	0	2	63
Malmö hög, 2015	**	2	3	69	1	2	76
Malmö, 2019	***	3	7	58	1	3	70
Norrköping hög, 2008	***	2	2	69	0	2	78
Täby hög, 2015	***	1	5	59	0	2	73
Täby hög, 2018		1	2	68	1	3	70
Vallentuna hög, 2015	***	1	8	53	2	4	61
Värmdö hög, 2019	*	2	5	61	0	3	70
Median		2	3	62	1	2	68
Min		0	2	53	0	1	61
Max		2	8	72	2	5	78
Haninge gym, 2012	*	3	9	52	2	4	62
Haninge gym, 2015	*	3	8	48	0	7	61
Huddinge gym, 2016	***	2	8	49	0	2	71
Huddinge gym, 2009	***	2	3	53	0	3	74
Jönköping gym, 2003	***	1	6	45	0	2	58
Jönköping gym, 2006	***	2	8	41	0	4	52
Jönköping gym, 2012	***	5	4	44	0	3	62
Jönköping gym, 2009	***	2	10	36	0	5	54
Jönköping gym, 2015	***	2	8	43	0	4	56
Jönköping gym, 2018	**	1	7	54	1	3	60
Täby gym, 2018	***	1	8	52	0	4	67
Median		2	8	49	0	4	62
Min		1	3	36	0	1	52
Max		5	10	68	2	7	78

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Vara bra i idrott

Tabell B.16. Hur viktigt att vara bra i någon idrott efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Haninge hög, 2009	**	7	15	52	5	26	36
Haninge hög, 2012	**	11	18	48	12	25	29
Huddinge mellan, 2009	***	2	8	61	2	11	43
Jönköping mellan, 2012	*	4	9	56	4	14	45
Jönköping mellan, 2018	***	4	11	61	5	20	41
Täby mellan, 2013	(*)	4	14	49	2	12	42
Täby mellan, 2018	**	4	17	52	4	18	33
Median		4	14	52	4	18	41
Mini		2	8	48	2	11	29
Maxi		11	18	61	12	26	45
Haninge hög, 2009	**	7	15	52	5	26	36
Haninge hög, 2012	**	11	18	48	12	25	29
Huddinge mellan, 2009	***	2	8	61	2	11	43
Jönköping hög, 2003	***	11	17	46	8	25	27
Jönköping hög, 2006	***	7	20	42	9	25	32
Jönköping hög, 2009	***	7	17	45	8	26	36
Jönköping hög, 2012	**	7	17	46	6	28	36
Jönköping hög, 2015	***	19	15	42	22	22	25
Jönköping hög, 2018	***	13	13	46	19	21	33
Kalmar hög, 2013	+	7	17	44	9	20	39
Knivsta hög, 2019		7	22	42	8	24	38
Lidingö hög, 2003	**	4	12	48	4	21	32
Lidingö hög, 2007	*	4	16	48	4	21	35
Lidingö hög, 2011	***	9	18	38	12	29	21
Malmö hög, 2015	***	13	12	42	19	24	25
Malmö hög, 2019	***	12	18	40	16	27	27
Norrköping hög, 2008	***	8	17	46	12	20	33
Täby hög, 2015	+	8	19	46	10	21	38
Täby hög, 2018	(*)	8	14	49	4	18	42
Vallentuna hög, 2015	***	11	26	34	28	32	14
Värmdö hög, 2019		15	20	32	16	23	26
Median		8	17	46	9	24	33
Mini		2	8	32	2	11	14
Maxi		19	26	61	28	32	43
Haninge gym, 2012	***	13	23	35	21	37	25
Huddinge gym, 2009	***	12	18	43	18	37	21
Jönköping gym, 2003	***	13	27	28	20	35	14
Jönköping gym, 2006	**	17	27	28	18	36	17
Jönköping gym, 2009	**	14	27	29	12	40	19
Jönköping gym, 2012	***	14	24	36	16	35	24
Jönköping gym, 2015	***	19	23	31	26	31	20
Jönköping gym, 2018	***	24	16	33	30	26	20
Lidingö gym, 2007	**	9	28	33	9	40	19
Lidingö gym, 2011	**	16	21	26	25	23	21
Norrköping gym, 2008	**	14	27	34	19	32	22
Täby gym, 2015	***	12	25	30	20	35	20
Täby gym, 2019		15	29	28	16	32	25
Median		14	25	31	19	35	20
Mini		9	16	26	9	23	14
Maxi		24	29	43	30	40	25

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Vara bra i musik

Tabell B.17. Hur viktigt att vara bra i musik efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	***	30	31	18	12	29	26
Jönköping mellan, 2012	***	35	33	13	15	35	18
Täby mellan, 2013	**	35	32	12	22	39	13
Täby mellan, 2018		47	31	6	40	37	8
Median		35	32	13	19	36	16
Min		30	31	6	12	29	8
Max		47	33	18	40	39	26
Haninge hög, 2012	+	50	27	14	54	28	6
Huddinge hög, 2009	***	39	28	16	21	34	19
Jönköping hög, 2003	***	24	29	12	26	37	15
Jönköping hög, 2006	*	37	34	12	28	39	14
Jönköping hög, 2009	*	35	33	16	28	36	17
Jönköping hög, 2012	**	40	27	18	27	35	21
Jönköping hög, 2015	(**)	49	23	16	41	32	13
Jönköping hög, 2018	(***)	50	21	16	40	31	12
Lidingö hög, 2003	***	41	31	11	19	39	14
Lidingö hög, 2007	+	29	33	16	19	38	17
Lidingö hög, 2011	(**)	34	32	16	24	43	10
Malmö hög, 2015	***	50	28	9	37	33	12
Malmö, 2019	**	47	30	10	39	34	12
Norrköping hög, 2008	**	35	32	16	24	37	18
Täby hög, 2015	(*)	40	25	14	30	36	15
Täby hög, 2018	***	64	26	3	36	29	17
Median		40	28	16	28	36	15
Min		24	21	3	19	28	6
Max		64	34	18	54	43	21
Haninge gym, 2012	(*)	53	21	14	48	33	6
Huddinge gym, 2009	(***)	51	20	16	42	35	11
Jönköping gym, 2003	(***)	55	23	9	43	37	6
Jönköping gym, 2006	(**)	53	25	13	45	32	9
Jönköping gym, 2009	(**)	48	24	15	40	33	11
Jönköping gym, 2012	+(**)	46	24	14	34	35	15
Jönköping gym, 2015	(*)	56	21	11	49	29	11
Jönköping gym, 2018		32	30	16	31	32	12
Lidingö gym, 2007		35	30	16	28	39	17
Lidingö gym, 2011	**	44	28	12	51	34	5
Norrköping gym, 2008	(+)	47	31	11	44	37	6
Täby gym, 2015	(**)	48	22	13	49	27	7
Median		48	24	14	44	34	10
Min		32	20	9	28	27	5
Max		56	31	16	51	39	17

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Vara bra i dans

Tabell B.18. Hur viktigt att vara bra i dans efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2009	***	55	29	6	16	35	22
Jönköping mellan, 2012	***	49	33	18	23	41	16
Täby mellan, 2013	***	62	25	4	26	35	17
Median		55	29	6	23	35	17
Min		49	25	4	16	35	16
Max		62	33	18	26	41	22
Haninge hög, 2012	***	66	19	8	43	23	15
Huddinge hög, 2009	***	66	22	7	30	32	17
Jönköping hög, 2003	***	54	26	5	26	38	11
Jönköping hög, 2006	***	57	30	7	30	36	15
Jönköping hög, 2009	***	56	30	6	30	41	12
Jönköping hög, 2012	***	59	23	8	31	37	14
Jönköping hög, 2015	*	64	19	11	51	28	10
Jönköping hög, 2018	***	62	24	9	46	29	13
Lidingö hög, 2003	***	55	32	2	15	34	23
Lidingö hög, 2007	***	52	33	5	19	39	17
Lidingö hög, 2011	***	56	35	4	29	42	11
Malmö hög, 2015	***	70	20	6	42	32	12
Norrköping hög, 2008	***	59	29	5	29	38	16
Täby hög, 2015	***	70	18	5	35	39	21
Värmdö hög, 2019	***	59	29	6	38	36	10
Median		59	26	6	30	36	14
Min		52	18	2	15	23	10
Max		70	35	11	51	42	23
Haninge gym, 2012	***	65	20	7	43	32	10
Huddinge gym, 2009	***	67	20	5	40	25	15
Jönköping gym, 2003	***	70	21	3	39	34	8
Jönköping gym, 2006	***	64	22	5	36	31	11
Jönköping gym, 2009	***	65	22	6	35	35	6
Jönköping gym, 2012	***	55	27	9	30	37	15
Jönköping gym, 2015	***	77	13	6	62	24	6
Jönköping gym, 2018	***	75	14	5	54	29	8
Lidingö gym, 2007	***	56	29	3	25	37	13
Lidingö gym, 2011	***	66	26	2	44	35	6
Norrköping gym, 2008	***	60	33	3	36	36	11
Täby gym, 2015	***	78	14	3	52	21	10
Median		66	22	5	40	33	10
Min		55	13	2	25	21	6
Max		78	33	9	62	37	15

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att påverka samhället

Tabell B.19. Hur viktigt att påverka samhället efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Haninge hög, 2015		15	35	23	14	34	21
Jönköping hög, 2015	***	15	28	27	12	39	13
Jönköping hög, 2018		8	25	33	8	29	27
Malmö hög, 2015	***	17	35	15	9	32	20
Malmö hög, 2019	***	18	36	14	8	34	18
Norrköping hög, 2008		14	34	20	12	36	17
Median		15	34	23	12	34	20
Min		8	25	15	8	29	13
Max		17	35	33	14	39	27
Haninge gym, 2015		15	35	27	14	42	18
Huddinge gym, 2016	***	21	44	11	9	34	23
Jönköping gym, 2015	+	19	43	13	15	41	13
Jönköping gym, 2018	+ (*)	10	33	26	9	39	17
Norrköping gym, 2008	+	17	31	20	12	31	21
Median		17	35	20	12	39	18
Min		10	31	11	9	31	13
Max		21	44	27	15	42	23

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att åka på semester utomlands

Tabell B.20. Hur viktigt att åka på utlandssemester efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Jönköping mellan, 2012	*	7	17	45	9	19	37
Jönköping mellan, 2015	*	7	11	56	4	20	45
Jönköping mellan, 2018	***	4	10	58	4	19	42
Median		7	11	56	4	19	42
Min		4	10	45	4	19	37
Max		7	17	58	9	20	45
Huddinge hög, 2012	**	13	24	29	6	21	41
Jönköping hög, 2003		15	28	26	17	28	22
Jönköping hög, 2006	*	11	24	29	13	31	26
Jönköping hög, 2009		10	26	29	11	24	33
Jönköping hög, 2012	*	16	29	26	9	31	28
Lidingö hög, 2003		8	24	33	7	23	34
Lidingö hög, 2007	*	4	15	42	3	10	54
Lidingö hög, 2011	+	6	15	48	2	14	57
Norrköping hög, 2008		11	28	30	10	25	33
Median		11	24	29	9	24	33
Min		4	15	26	2	10	22
Max		16	29	48	17	31	57
Huddinge gym, 2012	**	26	24	26	13	25	31
Jönköping gym, 2003		27	35	14	24	33	17
Jönköping gym, 2006	(*)	25	38	17	22	35	15
Jönköping gym, 2009	***	23	35	16	14	34	23
Jönköping gym, 2012	**	22	29	21	12	29	27
Lidingö gym, 2007	***	7	23	31	4	16	47
Lidingö gym, 2011	***	9	25	28	2	18	45
Norrköping gym, 2008	**	23	33	16	17	27	26
Median		23	31	19	14	28	27
Min		7	23	14	2	16	15
Max		27	38	31	24	35	47

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.

Att delta i instagram, facebook

Tabell B.21. Hur viktigt att delta i Instagram, Facebook efter kön. Andelar (%).

Viktigt	Sign nivå (#)	Killar Hur viktigt			Tjejer Hur viktigt		
		Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt	Inte alls	Inte så viktigt	Mycket viktigt
Huddinge mellan, 2014	(*)	32	37	18	29	41	12
Täby mellan, 2013	*	37	23	18	26	30	18
Täby mellan, 2018		27	30	18	26	32	15
Median		32	30	18	26	32	15
Min		27	23	18	26	30	12
Max		37	37	18	29	41	18
Askersund hög, 2019	*	11	33	26	5	25	34
Haninge hög, 2015	**	20	22	30	5	18	47
Heby hög, 2019	+	12	32	22	6	30	29
Knivsta hög, 2019	**	15	30	23	6	26	29
Täby hög, 2013	***	29	29	13	11	25	33
Täby hög, 2018	**	13	25	28	8	20	35
Värmdö hög, 2019	**	8	23	30	4	16	40
Median		13	29	26	6	25	34
Min		8	22	13	4	16	29
Max		29	33	30	11	30	47
Haninge gym, 2015		15	24	34	15	27	34
Median		15	24	34	15	27	34

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001. # Parentes innebär att sambandet inte är kontinuerligt.